

SIVARI

NUMERO 6/84

SIVIILIPALVELUSMIESLIITON ALUEYHDISTYKSET JA YHTEYSHENKILÖT
CIVILTJÄNSTGÖRARFÖRBUNDETS LOKALAVDELNINGAR OCH KONTAKTMÄN

- HELSINKI:** Aulis Lehto, Helsingin Siviilipalvelusseura, Mannerheimintie 100 A, 00250 Helsinki, puh. 90-419416.
Ilpo Helén, HYSI, Mannerheimintie 5 A 2. krs. 00100 HKI
- ESPOO:** Björn Hemming, Teekkarisivarit, Servinmajantie 12 I 131, 02150 Espoo, 90-4683075; päivystys to klo 18- Servin mökillä.
- HÄMEENLINNA:** Harri Laine, Käänteeno 10, 13130 Hämeenlinna, puh. 917-63616 (k), 937-41971 (t)
- IISALMI:** Ari Arffman, Palvisvuorentie 24 D 28, 74130 Iisalmi, puh. 977-24611/246 (t), 977-23079 (k)
- JOENSUU:** Osmo Karttunen, POKSI, 80850 Paihola, puh. 973-84351/282 (t), 973-731537 (k)
- JYVÄSKYLÄ:** Keijo Luoto, JYSSI, Kansakoulukatu 7 A 4, 40100 JKL, puh. 941-218839 (k), 941-17421 (t)
- KAJAANI:** Juha Heinonen, Pohjolankatu 27 B 55, 87100 Kajaani, puh. 986-29879
- KEMI-TORNIO:** Juha Jaatinen, Keroputaan sairaala, 95410 Kiviranta, puh. 980-40761 (klo 16 saakka)
- KESKI-UUSIMAA:** Esa Pohjanheimo, KUSI, Järvenpään sosiaalisairaala, 04480 Haaraoki. puh. 90-2915254 (t)
- KUOPIO:** Pekka Blomster, Savon Sivarit, Juontotie 3 & 42, 70150 Kuopio
- LAHTI:** Vesa Valenius, Metsärinteenkatu 9 O 109, 15210 Lahti, 918-332388
- LOHJA:** Jukka Saarenpää, Mummijuntintie 13, 08700 Virkkala, puh. 912-86058 (k), 912-41150 (t)
- MIKKELI:** Petri Puhakka, Porrassalmenkatu 34 A 5, 50100 Mikkeli, puh. 955-14191/128 (t)
- OULU:** Juha Alakulppi, Kajaanintie 43 A 4 as.13, 90210 Oulu
- PARAINEN-PARGAS:** Stig Eklund, Kärkulla 11, 21610 Kirjala, puh. 921-748722
- PIETARSAARI:** Sture Sunabacka, Pietarinpuistikko 5 B, 68600 Pietarsaari, puh. 967-16201
- RAAHE:** Jussi Sipilä, 92220 Piehinki, puh. 982-32510
- ROVANIEMI:** Esa Kantola, Louhikkotie 16 R 14, 96500 Rovaniemi
- SATAKUNTA:** Pauli Tossavainen, Harjavallan sairaala, Asuntola Sp-miehet 29200 Harjavalta, puh. 939-742600
- SAVONLINNA:** Paavo Putus, Kuninkaankartanontie 4 R 3, 57100 Savonlinna, puh. 957-13006
- TAMPERE:** Jukka Nisula, Sähkötalo as. J 1, TTKK, PL 527, 33101 TRE, puh. 931-162692 (t) tai 931-162063 (t)
- TURKU:** Tapani Ranta, Kellonsoittajankatu 3-7 E 118, 20500 Turku, puh. 921-27540 (k); keskiviikkoisin 17 - 20 päivystys Ystävyyden talolla, Eskelinkatu 3 3. krs. puh. 921-332493
- VAASA:** Peter Snickers, Purola 136, 65300 Vaasa, puh. 961-151464 (k), 961-152180 (t)
- VANTAA:** Vexi Virtanen, Pakkalantie 26, 01530 Vantaa, puh. 90-8701107
- VARKAUS:** Vesa Räsänen, Kauppakatu 11 B 21, 78200 Varkaus, puh. 972-22003

Kansainvälisyys

PÄÄKIRJOITUS: ja rauha

Suomalainen kansainvälisyys on muualta tulevaa informaatiohyökyä. Ja kun suurin osa vastaanottamastamme välittömästä informaatiosta tulee rapakon takaa, ei tarjottavien valheidenkaan välillä ole valinnanvaraa.

Esseekokoelmassaan Yksinäisyys ja uhma sanoo Erno Paasilinna, että 95 % tarjottavasta informaatiosta ei koskaan saavuta vastaanottajaa, eikä sitä ansaitsekaan; loput 5 % maksimoidaan järjestelmän sisässä, eikä tarkoituksena enää olekaan tiedon välittäminen vaan ihmisiin vaikuttaminen.

Informaation kriittisen vastaanottajan edellytyksenä ovat vain ja ainoastaan tiedot. Mutta tiedot eivät riitä - tietoja on pystyttävä myös uudistamaan. Kriittinen asenne johtaa tietysti ongelmiin yhteisön kanssa, mutta siitähän meillä sivareilla on jo vankkoja ja innostavia kokemuksia.

Kansainvälisyyden ja näin myös rauhan edellytyksenä on suora kanssakäyminen eri maiden ihmisten välillä. Massamediaan ei saa luottaa, tai ainakin siihen on suhtauduttava äärimmäisen varovaisesti. Kasvatus kansainvälisyyteen on aloitettava jo esikoulussa, ja peruskoulussa sitä on jatkettava ennen kuin maksimoitu informaatio luo ennakkoluulot.

Suomalaisen kulttuuriperimän lyhyys ei ole suotuisa alusta kansainvälisyydelle; suomalainen kokee sen usein uhkana. Orastava identiteetti sulkee mielellään ovia uutta ja vierasta kohdattuaan, tai sitten rakentaa muureja vielä haperon itsetuntonsa ympärille luullen sen näin vahvaksi. Ne suojamuurit ovat malleja muualta.

Ja suomalaisen apinoinnin ja ennakkoluuloisuuden hiidenkirnun sileäksi hioutunut kivi on Suomen armeija. Tästä on kyse.

0 0 0 0

Sivariiliiton sirmakka lakirouva Soile Pohjonen on kolmen muun lakimiehen kanssa lähettänyt kirjelmän Eduskunnan oikeusasiamies Jorma S. Aallolle. Kirjeessä kiinnitetään huomiota siviilipalvelusmiesten kurinpidollisiin rangaistuksiin ja niiden kirjauuteen. Rangaistuksestaan määrää yleensä laitoksen päällikkö, kuka tahansa ehdistunut ja kaunainen onneton, jolla on mitä parhaimmat mahdollisuudet purkaa esim. lapsuuden kuonat sivareiden niskaan. Laitokseen päälliköllä ei tietenkään ole minkäänlaista raportointivollisuutta määräämistään rangaistuksista, puhumattakaan nyt että sivarimiehellä olisi valitusoikeus.

Kirjelmän johdosta on Aalto esittänytkin valtioneuvostolle, että se ryhtyisi tarvittaviin toimenpiteisiin säännösten kehittämiseksi. Ne antanevat kuitenkin odottaa itseään siviilipalvelun kokonaisuudistukseen (?) saakka. Siihen asti lienee monissa siviilipalvelupaikoissa aiheellista desinflaoida suu ja nielu voimallisesti ruokajuomana toimivan kotikaljalasillisen jälkeen.

Matti Melender

Mitä mikkelit muualla?

TEKKARISIVARIT LÄHESTYVÄT NAISIA; LAAJENTAVAT TOIMINTAANSA:...

-Naiset ovat terve voima. Koska naisilla ei ole asevelvollisuutta, he pystyvät suhtautumaan terveemmin armeijaan, sanoo Teekkarisivareiden puheenjohtajaksi uudelleen valittu Björn Hemming.

Tulevana vuonna Teekkarisivarit aikovat järjestää mm. Naisiltamat.

Pian ovat edessä yksivuotissyntymäpäivät, Teekkarisivarit ei ole sen vanhempi yhdistys. Elokuvailta, kaksi Otarauhaset-lehteä, tiedotuslappujen jakamista kutsunnoissa, näyttävä esiintyminen ("Päästiin lehtikuviinkin") rauhankulkueessa -siinä tähänastinen toiminta. Ellei keskusteluja lasketa toiminnaksi -torstaisin he ovat kokoontuneet Servin Majan Mokissä.

-Ollaan oltu turhankin hiljaisia, arvioi uuteen hallitukseen valittu Rauno Sairinen kulunutta vuotta. -Nyt voitaisiin aloittaa räväkämpä toiminta.

Räväkämpää tai ei, uusi hallitus (Björnin ja Raunon lisäksi Petteri Pavaas, Pekka Saari, Keijo Virolainen, Tero Koskinen ja Jorma Sorasa) päätyvät siihen, että toiminta tulee muuttamaan: pelkästä sivaritoiminnasta rauhantyyntöön suuntaan. Mutta nimeään he eivät halua muuttaa, sivaritoiminta on edelleenkin hyvin tärkeä osa toimintaa.

Myös naisille ja armeijan käynneille

-Monet kuvittelevat, että täytyy olla sivarin käynyt, ennen kuin voi liittyä sivareihin. Itsellänikin kesti pitkään, ennen kuin tajusin, että voin liittyä Siviilipalvelusmiesliittoon, vaikka en ole vielä mennyt sivariin, sanoo Björn Hemming.

-Monet kuvittelevat myös, että armeijan käynyt ei voi liittyä sivareihin, sanoo Pekka Saari. Itsellä hänellä on armeija takanaan -eikä hän ole mikään poikkeus siviilipalvelustoiminnassa mukana olevien joukossa.

-Kun esittelimme toimintaamme Perinneiltamissa, hyvin monet naiset olivat kiinnostuneita, Björn kertoo. Björnin mielestä se, että naiset ovat vapaita asevelvollisuudesta, vapauttaa heidät myös ajattelemaan terveemmin maanpuolustusksymyksistä.

Koska Naiset rauhan puolesta -liike pohtii näitä samoja kysymyksiä, Teekkarisivareiden aikomuksena on kutsua alustaja naisien liikkeestä ja järjestää Naisiltamat. Teekkarisivarit eivät tosin ole edelläkävijöitä täsää asiassa, -muissa siviilipalvelusseuroissa on naisia jo hallituksissakin.

Viinailtamista rauhanaseman rakentamiseen

-Voisimme tehdä yhteistyötä muiden yhdistysten kanssa, kuten esim. Amnestyn ja Ympäristöseuran, Teekkarisivarit pohtivat. Yhteistyötä myös muiden sivariyhdistysten kanssa aiotaan harjoittaa, -suunnitteilla kun on valtakunnallinen siviilipalvelulehti.

Omana toimintana mietitään iltamia, työnimeltä Viinailtamia. Juodaanko siellä pelkästään viinaa ja minkälaista viinaa, asia ei vielä selviä. Teekkarisivarit aikovat myös järjestää taidenäyttelyn: hallituksen jäsen Keijo Virolainen piirtää ja maalaa. -Ei ne ole tyypillisiä sota -rauha-kuvia, Rauno Sairinen sanoo. Oman lehden tekoa aiotaan jatkaa ja Pasilaan valmistuvaa RAuhanasemaa päätetään myös mennä rakentamaan.

Tällaiselta näyttää siis Teekkarisivarit yksivuotissyntymäpäivänsä aattona. Mutta kauanko he ovat olemassa nykyisessä muodossa, se on jo toinen kysymys. Siviilipalvelun tila on yhä uhatumpi - jääkö tämä juttu ainutkertaiseksi historian kirjaimiseksi, tulevaisuus näyttää.

KESKI-UDELLEMAALLE TULI
SIVIILIPALVELUSSEURA

-Suurimmassa ja vanhimmassa siviilipalveluspaikassa, Järvenpään Sosiaalisairaалassa, on ollut siviilipalvelumiehiä vuodesta 72 alkaen. Vuonna 81 perustettiin Keski-Uudenmaan siviilipalvelusmiehet ry., kertoo Järvenpäässä palveleva Esa P o h j a n h e i m o historian.

-Kaiken kaikkiaan Keski-Uudella maalla on 50 siviilipalveluspaikkaa.

Syyskokoukseen saapuneet olivat useimmat tyytyväisiä työhön, jota tekevät. -Minä koen oman siviilipalvelupaikkani erittäin mielekkääksi, -työni on jokapäiväistä heikomman auttamista, sanoo Tuusulan harjaantumiskoulussa palveleva opettaja Olavi H a u t a n i e m i.

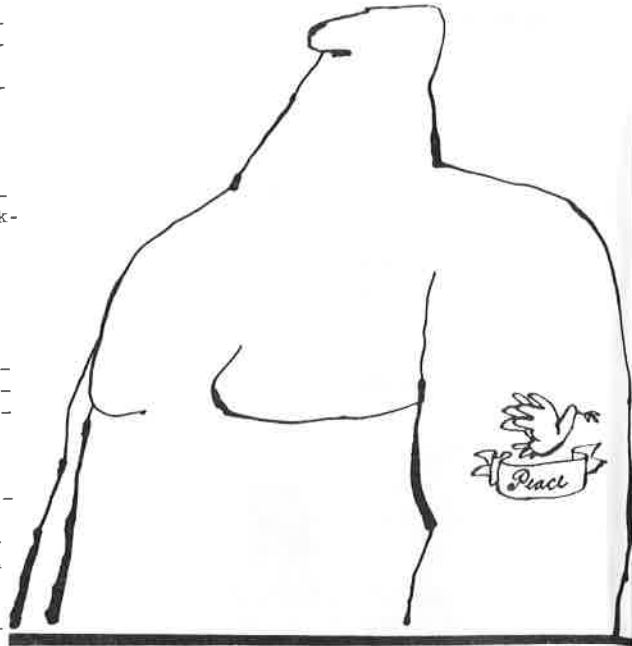
Psykologiksi valmistuva, Sosiaalisairaалassa palveleva Markku S a l o k a r i yhtyy Hautaniemen näkemykseen. -Inhanteellinen siviilipalvelu ja rauhantyö on sitä, että ihminen tekee kykujensä ja taitojensa mukaan työtä toisten ihmisten hyväksi. Oma työni täällä on sellaista.

Pian teologiksi valmistuva, Sosiaalisairaалassa palveleva Ilpo H i l k e ei ole kuitenkaan täysin tyytyväinen.

-Tämä työ on yksilötason rauhantyötä -lisää perheiden yhteyttä, vähentää perheväkivallan ilmenemisen todennäköisyyttä. Ilpo toivoo, että siviilipalvelun tulisi olla yhteiskuntatason rauhantyötä. Mutta mikä työ olisi sellaista, Ilpo ei osaa äkkiä vastata.

Siviilipalvelusmiesyhdistyksestä Siviilipalvelusseuraksi

Muutamien muiden alueellisten siviilipalvelusmiesyhdistysten tavoin Keski-Uudenmaan Siviilipalvelusmiehet ry:kin muutti tässä syyskokouksessa nimensä Siviilipalvelusseuraksi.

-Haluaamme laajentaa toimintaamme siviilipalvelusmiesten etujärjestöstä yleiseen rauhantoinninan suuntaan, sanoo uuteen hallitukseen valittu Olavi Hautaniemi. -Haluaamme luoda yhteyksiä muihin rauhanjärjestöihin, Elävän Musiikin yhdistykseen ja muihin kiinnostuneihin yhdistyksiin.

-Tähän asti Siviilipalvelusmiehet ry:hyn vain siviilipalvelumiehet ovat voineet liittyä varsinaisiksi jäseniksi. Nimen muutoksemme tarkoittaa sitä, että myös naiset voivat liittyä varsinaisiksi jäseniksemme, Hautaniemi toteaa.

Syyskokouksessa suunniteltiin paitsi yhteistoimintaa, myös omaa toimintaa. Suunnitelmiin kirjattiin mm. tehdä valokuva näyttely Keski-Uudenmaan lukuisista siviilipalvelupaikoista. Sosiaalisairaалan asiakkaiden kanssa päätettiin järjestää siviilipalveluilta, jossa palveluksessa olevat kertovat palveluun hakeutumisensa syistä.

Viimeinen sivari?

Tulen suoraan junasta, nälissäni. -Oletteko te jo syöneet, kysyn toiveikkaasti, koska muistan, että tähän aikaan sivareille on tapana tarjota ruokaa.

-Olemme, vastaavat he, ja tarjoavat minulle laihaa kahvia. Myöhemmin käy ilmi, että heille ei tarjoilla iltaruokaa. Tämä on myös symbolista.

-Tampereella on ollut sivareita vuodesta 78, tällä hetkellä meitä on kolmisenkymmentä, kertoo Jukka N i s u l a, jonka nimi on kahden kuukauden ajan mainittu Sivari-lehdessä sivareiden yhdysmiehenä. -Mutta itse asiassa me kaikki kuusi täällä Teknillisessä korkeakoulussa olemme yhdysmiehiä.

Sivarin valitseminen oli heille neljälle, joita nyt tapaan, itsestäänselvyys. -Ehdin miettiä sivariin menoa kymmenen vuotta. Tuntuu vaikealta nyt alkaa analysoida kaikkia syitä, sanoo Kari H e l e n i u s, fil.kand. -On älytöntä, keskiaikaista kuvitella, että erimielisyydet voitaisiin selvittää ase-in. Tämä on minun rauhanmielenosoitukseni -me sivarit ollaan oka yhteiskunnan lihassa. Meitä pitäisi vain olla enemmän.

-En halua siirtää vastuutani upseerille, sanoo Kauko K o s k i n e n, diplomi-insinööri. -Jos tapan, suoritan esimiehelle tehtävän, enkä tapa ihmistä. Minä haluan itse ottaa vastuun omista teoistani.

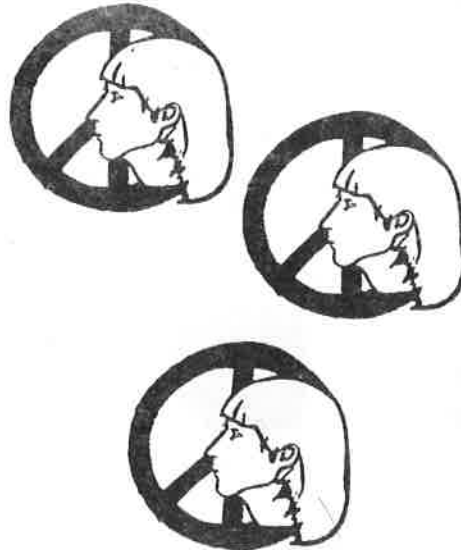
Jukka Nisula, kirjastovirkkailija, pitää armeijaa ihmisarvoa halventavana paikkana. -Pitäisi oikeastaan puhua väkivallasta kieltäytymisestä, eikä pelkäänsä aseista kieltäytymisestä. On tämän yhteiskunnan arvomaailmaan sitoutumista, että sivareita nimitetään aseistakieltäytyjiksi.

Sillä, jonka mielestä maata voidaan "puolustaa" vain yhdellä tavalla, olisi heistä selvä mielipide. He kaikki, Jukka Nisula, Kari Helenius, Jouni A h o p e l t o, Kauko Koskinen, Jari K o i v u l a ja Kimmo L e p p ä n e n, tekevät koulutustaan vastaavaa työtä: "etuoikeutettu ryhmä". Itse he pitävät järkevänä tehdä hyödyllistä ja mielekästä työtä. -Eräistä laskelmista selvisi, että esimerkiksi Jounin työpänonoksen hinta (Jouni tekee fyysikaalista perustutkimusta) on siviilissä tehtynä palkallisena työnä 100 000 markkaa vuodessa, toteavat he. Kauko kokee työnsä käytännön ympäristönsuojelussa rauhantyönä.

Mutta ovatko he viimeisiä, joilla on oikeus siviilipalveluun, aidossa mielessä? Siviilipalvelua ollaan "uudistamassa": paitsi pidentämässä, siitä ollaan tekemässä maanpuolustukseen sidottua kriisikoulutusta. -Ei pituudella ole niinkään väliä, mutta jos koulutuksesta tulee asevaraiseen turvallisuusajatteluun luottavaa kriisikoulutusta, itse menisin mieluummin vaikka vankilaan kuin sellaiseen "siviilipalveluun", sanoo Jukka.

Myös Jouni olisi valmis menemään vankilaan. Kari epäröi. -Vaikka siviilipalvelua ollaankin vesitämässä, minusta tuntuu, että minulla ei olisi kanttia mennä vankilaan. Monilla kuitenkin on. Sivarit ovat keränneet (ja keräävät edelleen) juhlallisia vakuutuksia. Juhlallisessa vakuutuksessa sanotaan:

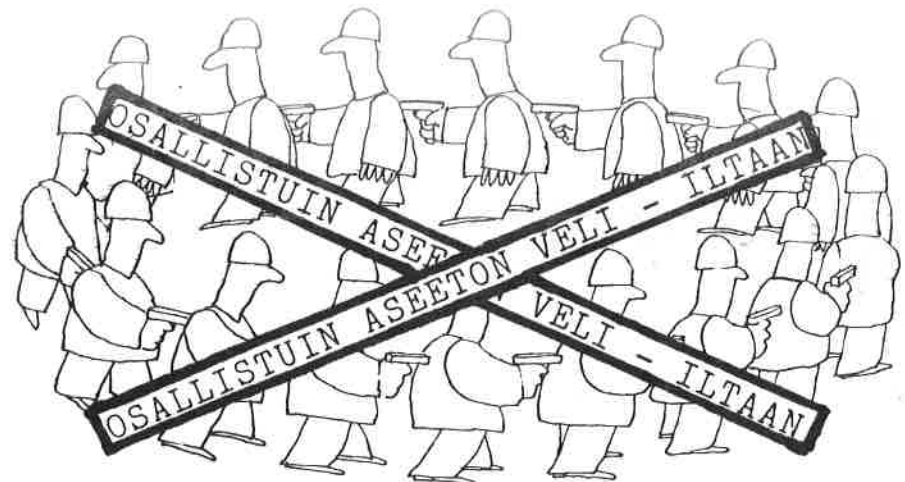
"Jos siviilipalvelu liitetään osaksi sotalaitosta, muuttamalla se väestönsuojelu- ja pelastuspalvelutehtäväksi, tai liittämällä siihen väestönsuojelu- ja pelastuspalvelutehtäviin valmistavaa koulutusta, minä allekirjoittanut ilmoitan kieltäytyväni asevelvollisuuden suorittamisesta ja menväni mielipidevankeuteen vakaumukseni puolesta."

-Meillä on ensi viikolla Tampereen alueen sivarikokous, jossa suunnittelemme yhteistä toimintaa, Jukka Nisula kertoo. -Mutta suunnittelemme myös Kirjakahvilassa pidettävää yleisötilaisuutta.

Itse luovun jutun loppuosassa toimittajan roolistani, ja puhun yksityishenkilönä. Meillä on Helsingissä Siviilipalvelusseura, johon on liittynyt myös paljon naisia. Myös Jyväskylän Siviilipalvelusseura on yhtä avoin naisille kuin miehillekin. Maanpuolustus ei mielestäni ole yksin miesten asia, kuten ei myöskään monien muiden naisten mielestä, jotka toimivat rauhan puolesta.

Helsingissä Naiset rauhan puolesta tekivät rauhankulkueseen pääbanderollin, jossa luki: "Rakastan sinua sivarini."

...ja tutustuin muutenkin Jyväskylän Siviilipalvelusseuran toimintaan. Kerron tässä jutussani siitä, ja samalla rohkenen myös kritisoida Aseeton veli -iltaa.

JySSi on ilmeisesti, tietojeni mukaan, Suomen aktiivisin paikallisyhdistys. Jäseniä on tällä hetkellä 80, joista aivan kaikki eivät nyt kuitenkaan ole aktiivisia.

JySSin nimi muutettiin vuosi sitten. Samaan aikaan toiminta huomattavasti aktivoitui, kertoo uudeksi puheenjohtajaksi valittu Juha Tuomikoski. -Nimi oli aiemmin Jyväskylän Siviilipalvelusmiessyhistys. Uusi nimemme on Jyväskylän seudun Siviilipalvelusseura.

-Nimen muutoksella halusimme vähentää maskuliinisuutta ja muuttaa toimintaa siviilipalvelusmiesten etujärjestöstä enemmän yleisluontoiseksi rauhajärjestöksi.

Viimeisen vuoden aikana JySSin toimintamuodot ovat olleet monet. -Olemme tehneet valokuvanäyttelyn Jyväskylän ja maalaiskunnan sivaripaikoista, Juha Tuomikoski kertoo. (Hyvä idea, meidänkin Helsingissä pitäisi tehdä sama, ajattelen.) -Valokuvanäyttely on ollut esillä kirjakahvilassa ja sivukirjastoissa. Keväällä saamme sen pääkirjastoon.

-Jyväri-lehteä olemme toimittaneet. Viime vuonna se ilmestyi kuusi kertaa, nyt teemme seitsemän numeroa.

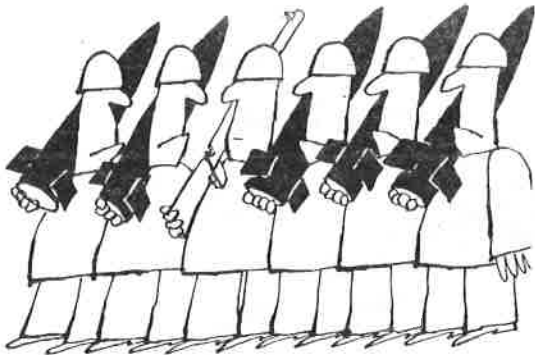
Juha Tuomikoski korostaa lehden keskeistä merkitystä.

-Lehti on yhdysside palvelupaikojen välillä, seuraa koossa pitävä voima. Mutta muutkin siitä ostavat tai tilaavat-Jyväriä painetaan satoja kappaleita.

-En valehtele ollenkaan, jos sanon, että Jyväri todella kuulu lukijoittensa käsissä, Juha sanoo.

JySSi on myös järjestänyt tiedotustilaisuuden asevelvollisuusikäisille, kirjoitellut lehtiin, myynyt kirjoja ja nappeja sekä nyt viimeksi, perustanut rauhankirjaston. -Yli puolet kirjoista olemme saaneet lahjoituksina, Juha kertoo. -Kustantajat ovat olleet yllättävän suopeita.

Aivan lähiajan toimintaprojekti JySSillä on järjestää yhdessä Sadankomitean ja Rauhanpuolustajien kanssa vaihtoehtoinen itsenäisyyspäivä, Jyväskylässä kun pidetään valtakunnallinen puolustusvoimain sotilasparaati. Mutta eräs toimintamuoto on ollut pitää Aseeton veli -iltoja.

Veljeshenki; mitä se on?

Aseeton veli-ilta, marraskuun puoliväli, ylioppilastalon eteinen: seisoskelen alkuun myyntipöydän takana. Paikalle tupsahtaa sotilas. -Minä haluan ehdottomasti ostaa tuon julisteeseen "Ei sotaa ilman sotilaita", sanoo hän, ja tuumiskelee, panisikohan sen tuvan seinälle.

Myöhemmin hän -alokas Juha Pöyry- puhuu ristiriitaisista tunteistaan. -Jos alkaa ajattelemaan sitä mitä armeija on, niin haluaisi pois ja helvetin kovaa... Mutta ei siellä ole aikaa ajatella...

Olemme siis yhdessä Aseeton veli-illassa: ihmisiä on noin 100-200, naisia suunnilleen yhtä paljon kuin miehiäkin. Mikko Perkoila laulaa, Juha Tuomikoski puhuu lakiuudistuksesta, pari kolme Bändiä soittaa.

Mutta itse en ole oikein tyytyväinen, ja onnistun kuin

sattumalta löytämään pari haastateltavaa, jotka pukevat sanoiksi omankin tyytymättömyyteni.

-Minä tulinkin tänne hakemaan uskonvahvistusta, että on meitä muitakin, jotka kieltäytyvät, sanoo psykologian opiskelija Arto Lepänen, joka on juuri hakeutumassa siviilipalveluun. Arton mielestä tilaisuus on liian iso ja liian musiikkipitoinen: hän kaipaaisi pienimuotoisuutta, seikkaperäisempää selvitystä lakiesityksestä, yhteishenkeä...

Huomaan, että itsekkin tulinkin mielessäni aseveli-iltojen kuuluisa veljeshenki - jokinlainen sivariyhteishengen toivossa..

Irene Saarenkilä - ään mielestä yhteishenki ei synny kovaäänisen musiikin avulla. Yhteiskuntapolitiikan opiskelijana hän olisi kaivannut yhteistä keskustelua, enemmän tietoa uudesta laista.

-Ehkä tämä kapakkaympäristö ei ole paras mahdollinen paikka pitää Aseeton veli-iltoja, Irene sanoo, mutta päättää kuitenkin liittyä JySSIin.

Yhtäkaikki: Aseeton veli: idea on hyvä. Mutta ilmeisestikin sillä on useammanlaisia toteutumismahdollisuuksia. Oikeastaan, tulee nyt mieleeni: eikö Aseeton veli-traditiota voisi toteuttaa muuallakin kuin Jyväskylässä?

Eikö siitä voisi tehdä osan sivarikulttuuria?

Tarjoutuen tallentamaan traditiota

TUULA-MARIA AHONEN

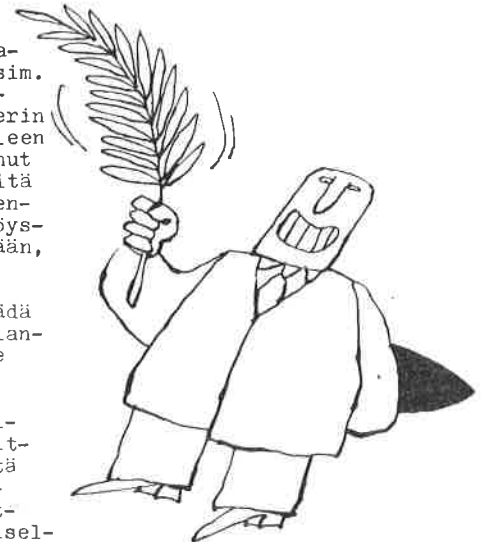
Oulusta seuraavanlaista innoittunutta tarinaa

Rauhanviikkoon mahtui mukavasti tapahtumia. Arvoisa sotaministerimme kunniointi läsnäolollaan Oulun kaupungintaloon saapunutta runsasta yleisömerta. Hän puhui ulkopoliittikasta ja maanpuolustuksesta turvallisuutemme takaajana. Puhe kuului Studia Generalia -sarjaan Kansallisen olemassaolomme perusta, jonka on järjestänyt Oulun yliopisto.

Tilaisuuden alku kutkutti meitä viittä nuorta miestä, jotka olimme hankkiutuneet toiseksi etummaiseen riviin; edessämme vain arkkhiippa Leo, pari yliopiston herraa ja kaksi kentsua, joista toinen oli kuulopuheitten mukaan itse johtajakenttu Laatikainen. Jokaisella meistä oli vanginpuvun yläosa kassissamme ja odotimme vain hetkeä jolloin itse P-ministeri P-mäki astuisi puhujapöytäön. Ja tapahtuihan se. Samalla hetkellä kun hän astui paikalle, me vetäisimme kylmän rauhallisesti raitapaidat päälle. Yleisö ei kohautanut, veti kyllä aavistuksen verran henkeä sisään, ei sen kummempaa. Pihlajamäki ei aluksi huomannut tapahtunutta, mutta säpsähti kuitenkin asian tajuttuaan.

Meidän tempauksemme vaikutti tapahtumien kulkuun niin, että esim. ministerin vakuuttelut "rauhanaktivistien ja puolustusministerin tavoitteiden osumisesta täsmälleen samoille linjoille" ei kolahtanut yhtä vakuuttavasti kuin jos meitä ei olisi ollut. Eikä mies muutenkaan päässyt kohtuuttomasti pröystäilemään itsestään selvyyksillään, ainakaan itse esitelmässä.

Jatkokeskustelu oli vähällä jäädä käynnistymättä jäykistyneen tilanteen vuoksi, kunnes eräs meille täysin tuntematon kaveri avasi keskustelun siviilipalvelusta. Pihlajamäki sanoi, että siviilipalvelusmiehet olivat itse valittaneet nykyisestä järjestelmästä ja sen eriarvoisuudesta. Kysyttäessä oliko hänellä estettä tutkimusta tai muuta mustaa valkoisella yleisestä mielipiteestä tai

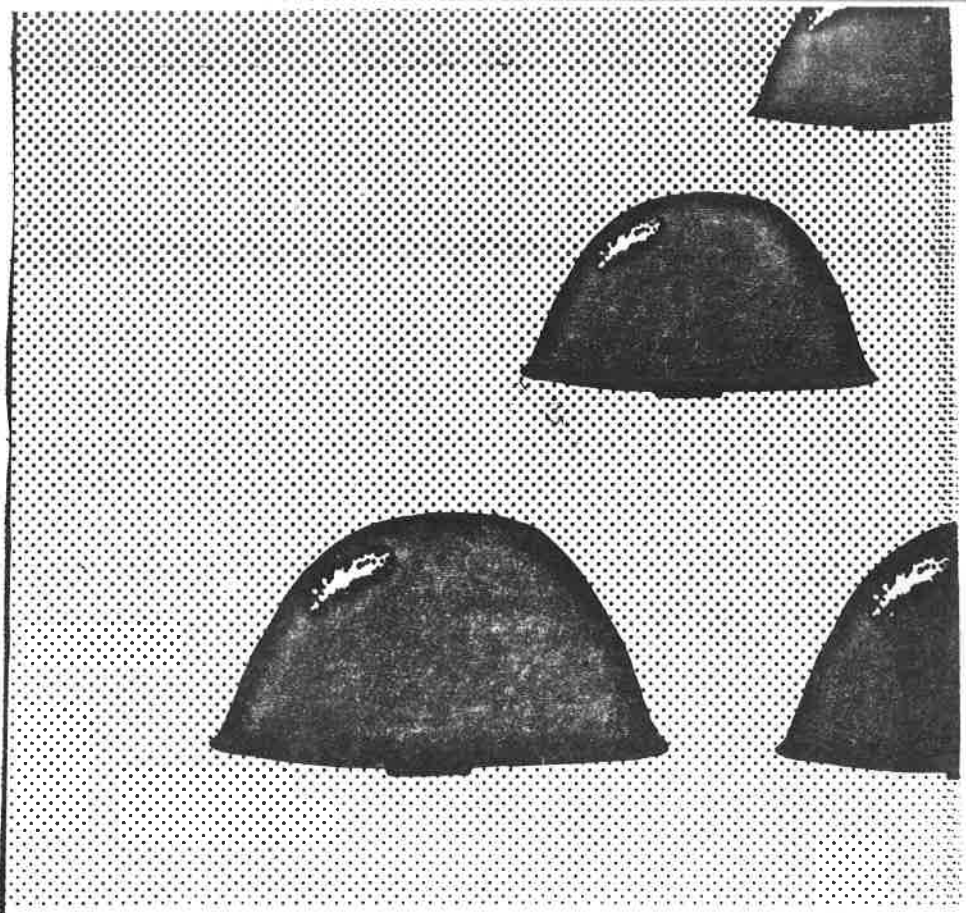
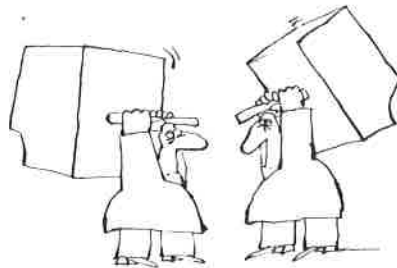
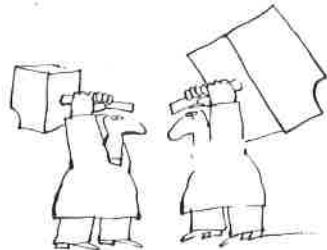
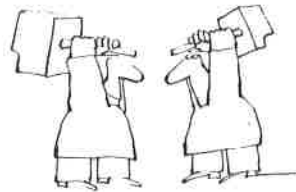
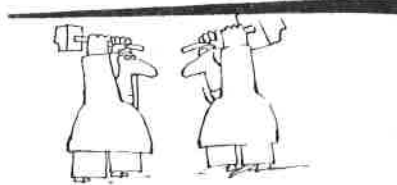

valituksista, hän ei oikeastaan sanonut mitään, hermostui vain hiukan jonkun vihjaillessa "puolustusministeriön toimivan huhupuheiden perusteella".

Kaiken kaikkiaan keskustelu meni inttämiseksi, jossa P-Mäki ihmetteli eivätkö sivarit voi auttaa hädässä olevaa lähimmäistä ja sanoi siviilipalvelun uudistuksen olevan lahja sivareille, sillä hänen kuulemansa ja aistimustensa mukaan uusi systeemi voisi olla kovin paljon huonompi kuin uudistus on; sen saattaa kyllä uskoa jos hänen kotiseudultaan, Pohjanmaalta, ollaan oltu tiukasti yhteydessä omaan ministeriin; sen verran jäyhää tuppaa meininki siellä päin olemaan.

Heti seuraavana päivänä oli rauhanväen kertavuotinen karnevaali eli rauhanmarssi. Sadankomitea siviilipalvelusmielisinä aktivisteineen oli varustautunut marssille rankemman jälkeen: neljä vanginpukua, banderolli "Suomi raiskaa 30 000 miestä vuodessa, kylttejä "Militarsimin saastainen todellisuus paljastettava", "Sotilaat on tappajia", "KAP Kampanja asevelvollisuus pois", "Sota: uskonto+isänmaa", "Kenraali on tippuria kavalampi", "Kuri kunniaan - kaikki vankilaan".

Marssin aikana huudettiin rytmikkäästi "Sotilaat on tappajia" ym. mieltä ylentävää. Julkisuus oli melko laaja. Kansan Tahdon etusivu oli puoliksi täynnä meidän banderolleja ja tekstöjä. Itse tekstissä siteerattiin kylttitekstejä, kaupunkilehdessä puhuttiin raitapaidoista ja muutenkin tuntui homma menneen mukavasti; vielä ei ole tiedossa onko homma närästännyt ketään. Seurailemme tarkasti Kalevan yleisöosastoa. Ihmettelen jos ei jäykkäniskoja nypi.

HELSINGIN SIVIILIPALVELUSSEURA *

vallankumous etenee helsingissä stop uuteen hallitukseen valittiin hannele wienkoop, hanna valtanan, tuula-maria ahonen stop puheenjohtajaksi kari juvonen stop hallituksen muina jäsenenä aulis lehto, tom frisk, jorma hörkkö, erik kull stop perästä kuuluu, näky ja toivottavasti myös tuntuu stop

t-m a

Perugia

Otteita
matkapäiväkirjastani
Perugian END-konven-
tiossa 17.-24.7.84.

Ilpo H e l é n oli Siviilipal-
velusmiesliiton edustajana Pe-
rugiassa, Italiassa, heinä-
kuussa järjestetyssä III END-
konventiossa. Seuraavassa hän
tarjoilee SIVARin lukijoille
valitut palat matkapäiväkirjas-
taan.

17.7.

Avaristunto on meneillään,
mutta minä en mene sinne. Il-
moittautumishässäkän jälkeen
pallo on täysin hukassa; ei
aavistustakaan, minne päin se
on pyörinyt. Tottumattomalle
näet italialaistyylinen jono,
sellainen rypäletertun muotoi-
nen, on vähintäänkin koettele-
mus. Huh. Ainoa mitä haluan
on suihkuun ja puhdasta päälle.
On tosin paljastunut, että ho-
telimme on 10 km kaupungin
ulkopuolella ja että sinne jär-
jestetty kuljetus lähtee 2-3
tunnin päästä. Siispä on ase-
tettava itsensä taksikuskien
huijattavaksi, mutta pesulle
on päästävä: en halua hetke-
äkään kauempaa kantaa ihollani
saksalaisten kiitojunien loos-
heista irronnutta likaa.

18.7.

Konvention ensimmäinen varsi-
nainen työskentelypäivä. Osal-
listuin aamupäivällä kahteen
ryhmään. Ensimmäinen käsitte-
li Euro-ohjusten vastaisen kam-
panjan nykytilannetta, toinen
rauhanliikkeen laajentamista
ja uusia liittolaisia. Ilta-
päivä meni lähinnä ruoan sulat-
teluun ja rupatteluun ynnä mi-
neraaliveden (uskomatonta, mut-
ta totta) latkimiseksi. Tosin
puolinaisesti kuuntelin puheta-
rauhanliikkeen riippumatto-
muutta käsitelleessä ryhmässä.

Yksi asia tässä konventiossa
on selvää- itse asiassa se oli
selvää jo kuukausia ennen kon-
ventiota. Uusien ohjusten si-

joittaminen Eurooppaan ei ma-
sentanut rauhanliikettä tuhkak-
si, jonka NATOn ja Varsovan
liiton puhurit voisivat puhal-
taa taivaan tuuliin. Kuiten-
kin tilanne pakottaa rauhan-
liikkeen ihmisten kysymään it-
seltään: millä tavoin nyt, en-
simmäisten ohjusten sijoittami-
sen jälkeen, on kamppailtava
ydinsotaa ja asevarustelua vas-
taan. Asiaa voisi konkretisoi-
da seuraavasti. Me lähdemme
tästä: me emme halua maailmaam-
me muutettavan ohjustukikohdik-
si ja sotatantereeksi, me halu-
amme kestävää rauhaa emmekä so-
taa tai sodan uhkaan perustuvaa
rauhaa. Nyt joudumme kysymään:
mikä on rauhamme tiellä, mikä
meitä estää toteuttamasta unel-
maamme. Ja miten nuo esteet
voitaisiin ylittää? So. millä
tavoin rauhanliike muuttuisi
tietoiseksi (tietoisesti) yh-
teiskunnalliseksi voimaksi?

Valitettavasti konvention alku
ei ollut lupaava hedelmällis-
ten vastausten ja lupaavien
suuntien löytymiselle. Ei syn-
tynyt juuri lainkaan keskuste-
lua vaan puhujat esittivät lau-
suntoja, omia näkökantojaan
pieninä poliittisina puheina.
Toki itse tilanne (suuret ryh-
mät, puutteelliset valmistelut
ym.) suuntasi toimintaa näin.
Silti ilmapiiirissä oli havait-
tavissa tietynlaista keskuste-
lukyvyyttömyyttä ja väärää, ha-
jottavaa suoraviivaisuutta.

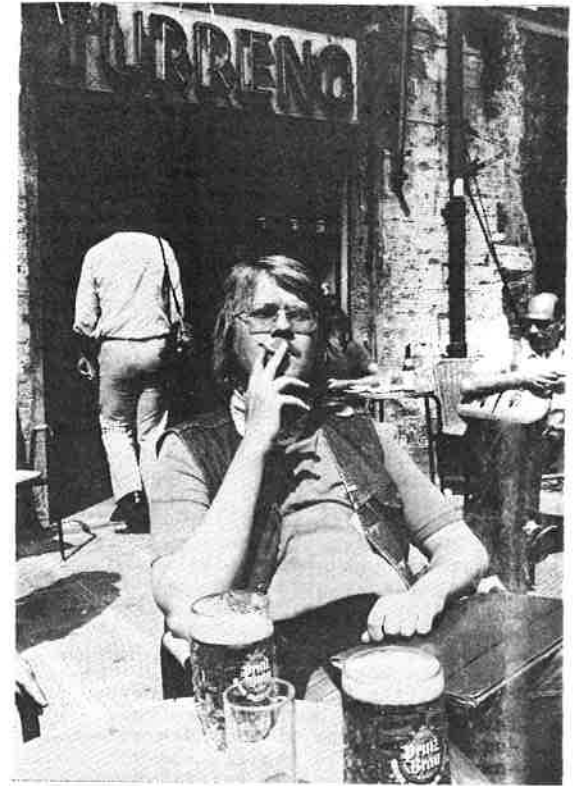
Päivääni mahtui myös mieleen-
painuva ja vaikuttava tapahtu-
ma: olin paikalla, kur 95-vu-
otias rauhanliikkeen veteraani,
englantilainen lordi B r o c k
w a y puhui. Hän on ollut rem-
missä mukana miltei koko kulu-
van vuosisadan ja pitänyt en-
simmäisen julkisen puheensa
rauhasta 1905. Nyt hän puhui
toivosta, jonka vahva rauhan-
liike maailmalle antaa, ja ker-
toi uskovansa, että 100-vuotis-
päivänään viiden vuoden kulut-
tua hän voisi juhlaa ydinase-
riisunnan alkamista. Eniten

minuun kuitenkin vaikutti tuon
miehen ääni, miehen joka on ko-
ko pitkän elämänsä kamppailut
maailmanrauhan puolesta. Kai-
kuessaan auditoriossa varmana,
rauhallisena ja eloisana tuo
ääni kiteytti menneet vuosikym-
menet nykyhetkeen. Siinä kuu-
luivat vaikeudet, sorto, suu-
ret pettymykset ja sinnikäs
kamppailu mutta enne kaikkea
lannistumattomuus ilman katke-
ruutta. Se teki eläväksi sen
pitkän tien, jota pitkin me o-
lemme tulleet tähän, siis mei-
hin. Ei yksikään historiankir-
ja tai elämänkerta voi antaa
samaa todellisuuden tunnetta
kuin elävä ihminen, joka koko
olemuksellaan välittää kokemus-
ta vuosikymmenten ajalta.

19.7.

Tänään osallistuin aamupäiväl-
lä konversiota, so. asetuo-
tanon muuttamista siviilituotan-
noksi käsitelleeseen ryhmään,
olin mukana tapaamassa italia-
laisten riippumattomien rauhan-
ryhmien edustajia ja olin kuun-
telemassa luonnontieteilijöi-
den ydinasevarustelua vastus-
tavan porukan (SANA) esitystä
ydintalvesta, siis ydinsodan
maailmanlaajuisista vaikutuk-
sista ja erityisesti vaikutuk-
sista ilmastoon ja biosfääriin.

Tämä päivä oli huomattavasti
parempi kuin eilinen, tai ehkä
vain onnistuin hankkiutumaan
sellaisiin tilaisuuksiin, jois-
sa paneuduttiin asioihin tosis-
saan. Kaiken kaikkiaan päivän
henki oli se, että nyt konfe-
renssi alkoi asettua uominsa.
Keskeistä tässä oli se, että
virallisten työryhmien rinnal-
le muodostui toinen konventio.
Erialaisten porukoiden ja ihmis-
ten lehdistötilaisuudet, eri
teemojen ja ryhmien omatekoi-
set työryhmät muodostivat vä-
rikkään moniulotteisen verkos-
ton. Kokoustiloiden aulojen
seinille kiinnitetyistä tussil-
la kirjoitetuista paperilapuis-
ta voi koota itselleen varsin
värikkään ohjelman. On CND:tä,
Ranskan vihreitä, lääkäreitä,
tiedemiehiä, juristeja jne;
puhutaan ydintalvesta, konven-
tionaalisisista aseista, vapau-

tusliikkeistä, ydinasettomis-
ta vyöhykkeistä yms. Oma lu-
kunsu on Naiset, jotka jo il-
moittautumispäivästä lähtien
ovat järjestäneet aivan oman
ohjelmansa.

Ja sitten on vielä kolmas kon-
ventio, katukahviloissa ja ko-
koustiloiden käytävillä ja au-
loissa tapahtuvat keskustelut,
yhteydenotot ja myös politiikan
teko, poliittinen kämyily.
Sekin on osa tätä tapahtumaa.

20.7.

Dialogi-päivä, päivä jota us-
kallan väittää useimpien osal-
listujien ja erityisesti leh-
distön kaikkein eniten odotta-
neen. Erityisesti on odotettu
Itä-Euroopan maiden rauhankomi-
teiden ja Länsi-Euroopan nk.
riippumattoman rauhanliikkeen
välistä keskustelua vai pitäi-
sikö sanoa yhteenottoa. Itse
osallistuin USAn ja läntisen

Euroopan rauhanliikkeiden yhteistyötä käsitelleeseen ryhmään sekä eteläisen Tyynenmeren rauhanliikettä käsitellessen ryhmään. Nämä molemmat ryhmät olivat luonteeltaan informatiivisia, ne antoivat tietoa sikäläisestä tilanteesta ja toiminnasta. Lisäksi ilta-päivällä oli aseistakieltäytyjien tapaaminen.

Ylikorostuneisuudessaan tuo kiinnostus "Itää" kohtaan oli aika pöljää. Jumalauta, eihän Neuvostoliiton rauhankomitean mukanaole ole koko konventio! Lisäksi kysymys oli paljolti siitä, että ihmiset halusivat jotain jännitteistä ja ristiriitaista, "säpinää". Säpinää oli sitten kyllä tarjolla yllin kyllin. Paikalla olleiden kertoman mukaan itä-länsi -dialogin kokoushuoneet olivat kuin nuijalla lyötyjä. Ja kuumana käytiin puolin ja toisin eikä sovittelevia kommentteja kovin montaa ollut mahtunut joukkoon. Toisen kokoushuoneen ilmapiiriä kuvattiin hullujenhuoneeksi, josta tosin hoitajat puuttuivat, toisessa oli sentään malitettu esittää repliikkejä vähemmän kiivaasti, "sivistyneesti" kuten eräs englantilainen lääkäri asian ilmaisi.

saatu vihdoin Suomeen. Tarjolla tietoja ja yhteysosoitteita kaiken maailman rauhanliikkeistä. Kätevä taskukoko. Tilaukset á 30,- Rauhaliitosta, p. 142 915.

Minusta näitä asioita on tarkasteltu kovin kapeasta näkökulmasta ja niinpä niistä on tehty tosi hankala myllynkivi rauhanliikkeen kaulaan. Hyvä esimerkki on ihmisoikeuksien ongelmakenttä, joka on ollut paljon esillä Länsi-Euroopan rauhanliikkeen keskusteluissa Itä-Euroopan rauhanliikkeestä. On kiinnitetty huomiota riippumattomien rauhanryhmien jäsenten ja rauhan- ja kansalaisoikeusaktivistien vangitsemisiin ja karkotuksiin DDR:ssä, Puolassa, Neuvostoliitossa, Tšekkoslovakiassa ja Unkarissa. Muuten hyvä, mutta samalla on jätetty huomiotta se, että rauhanaktivisteja viruu vankilassa mm. Turkissa, Israelissa, USAssa, Kreikassa, Länsi-Saksassa ja Suomessakin. Tämä yksisilmäisyys johtaa miltei samanlaiseen puheeseen ja argumentointiin, kuin mitä käyttää mustin antikommunistinen propaganda, jota mm. Solidaarisuuden ja Saharovin varjolla on tehty. Se tuskin on tarkoitus.

Riippumatonta rauhanliikettä parjataan ja leimataan häikäilemättä. Lännen hallitukset ja punaniskat sanovat: "Te vastustatte vain NATON ohjuksia-olette kommunisteja." Idän johtajat toteavat: "Te kiinnitätte huomiota vain joihinkin huligaaneihin ja puututte sosialististen maiden sisäisiin asioihin. Olette antikommunisteja." Tässä raossa jokaisen luulisi ymmärtävän, että samalla tavoin kuin rauhanliikkeellä ei ole varaa jättää huomiotta yhtäkään Varsovan liiton ohjusta, ei sillä ole varaa olla ääneti yhdestäkään rauhanaktivistista, joka vangitaan ydinaseiden vastustamisen tai aseistakieltäytymisen takia Länsi-Euroopassa.

Italialaisten sivarien järjestämä tapaaminen meni ikävä kyllä täysin puuroksi. No, ei se mitään, sillä jo ennen tapaamista pamisin jonkin aikaa italialaisten kanssa ja kokouksen jälkeen parin länsisaksalaisen ja espanjalaisen tyypin kanssa.

1 Hieman END:stä

Vuonna 1979 NATO teki ns. kaksoispäätöksen, jossa se päätti sijoittaa uusia risteily- ja Pershing II -ohjuksia Länsi-Eurooppaan vuodesta 1983 alkaen "vastapainoksi Neuvostoliiton SS-20 -ohjuksille". Tämä päätös aiheutti suurta levottomuutta, sillä se teki jollain tavoin kouriintuntuvaksi kilpavarustelun mielettömyyden ja ydinsodan ja koko kulttuurin tuhoutumisen uhan. Mutta tuota päätöstä vastaan myös noustiin rajusti: miljoonat ihmiset puolilla Eurooppaa lähtivät kaduille osoittamaan mieltään uusia ohjuksia vastaan, ja monet filosofit, tiedemiehet, kirjailijat, taiteilijat kirjoittivat vimmattuja kirjoituksia, tekivät lauluja ja näytelmiä ydinsodan uhasta ja ydinaseita vastaan. Tämän laajan liikehännän myötä syntyi käsite uusi eurooppalainen rauhanliike. Haluttiin ajatella, että nyt on tapahtumassa jotain uutta ja ennenkokematonta, että avautuu uusia mahdollisuuksia.

Eihän siinä mitään konkreettista saatu aikaan, kunhan juteltiin. Mukavaa silti.

21.7.
Viimeinen päivä. Aamupäivä meni haukotellessa, rupatellessa ja olutta juodessa. Todella veto pois. Illalla oli päätösiistunto, jota seurasin miltei puolella korvalla.

Viimeinen loppurypistys. Konventio päättyi kansainväliseen rauhanmarssiin läheisessä Assisin kaupungissa. Vähän yli yhdeksän sytytimme säkkikankaasta ja kynttilälvahasta tehdyt soihdut ja lähdimme kulkemaan. Soihdut paloivat, laulu soi, viinileili kiersi -ensimmäiset kaksi kilometriä. Sitten useimmat soihdut olivat palaneet lop-

End-aloite

Varsin merkittävästi kuvaa uuden eurooppalaisen rauhanliikkeen ajatuksista ja myös rauhanliikettä itseään on muovannut 1980 julkaistu Bertrand Russel -säätö vetoamus Euroopan ydinaseista riisumiseksi, END-vetoamus. Tuo vetoamus on virittänyt monia keskusteluja ja siihen on otettu lujasti kantaa niin puolesta kuin vastaanakin. END-aloite pitää sisällään kolme perusajatusta. Ensinnäkin vetoamuksessa asetetaan konkreettiseksi päämääräksi ydinaseeton Eurooppa. Vetoamuksessa sanotaan:

"Meidän on toimittava yhdessä vapauttaaksemme Euroopan alueen Puolasta Portugaliin ydinaseista, ilma- ja vedenalaisista tukikohdista ja kaikista ydinaseita tutkivista tai valmistavista laitoksista...

puun, ja ylämäkeä oli vielä runsaasti jäljellä (kuinka paljon, sitä en tiennyt minä eikä moni muukaan). Matkanteko muuttui vaiteliaammaksi, jono venyi ja katkeilikin. Kapeita, hämääriä katuja pitkin kiipesimme yhä ylempäs ja ylempäs. Yhteensä n. 6-7 km taivallettuamme saavuimme Assisin, tuon vuoren rinteelle rakennetun kaupungin korkeimmalle paikalle erälle vanhan linnoituksen vieressä sijaitsevalle niitylle. Oli hiki ja janotti. Italialaiset järjestäjät eivät olleet hoksanneet, kuinka monta tuhatta liiraa he olisivat ansainneet myymällä mineraalivettä. Eräs kaheli ranskalainen vaali luonnon kauneutta ja viritteli roskanuotiota rutikuivalle niitylle. Rankkaa tämä rauhantyö.

Ilpo Helén

Erityisesti vaadimme Neuvostoliittoa lopettamaan SS 20 -ohjusten tuotannon ja Yhdysvaltoja olemaan panematta täytäntöön päätöstö kehittää risteilyohjuksia ja Pershing II -ohjuksia käytettäväksi Länsi-Euroopassa. Vaadimme myös SALT II -sopimuksen ratifiointia..."

Toiseksi vetoamus korostaa ihmisten, kansalaisten vastuuta ja ruohonjuuritason toiminnan merkitystä aseriisunnan aikaansaamisessa ja rauhan lujittamisessa.

"On jokaisen valtion kansalaisten vastuulla toimia ydinaseiden ja ydinasetukokohtien poistamiseksi Euroopan maaperältä..."

Samaan hengenvetoon painotetaan jokaisen ihmisen oikeutta toimia ydinaseita vastaan ja osallistua rauhanliikkeeseen.

"...meidän on puolustettava ja laajennettava kaikkien kansalaisten, niin Idässä kuin Lännessä, oikeutta osallistua tähän yhteiseen liikkeeseen ja kaikenlaiseen yhteistoimintaan."

Kolmas perusajatus on ehdoton riippumattomuus sotilasliittoutumista ja kriittinen asenne näitä kohtaan. Vetoamuksessa sanotaan:

"Emme anna etusijaa sen paremmin NATOLle kuin Varsovan liitollekaan. Päämääränä on oltava vapauttaa Eurooppa konfrontaatiosta, vahvistaa liennytyttä Yhdysvaltojen ja Neuvostoliiton välillä ja viime kädessä purkaa molemmat sotilasliitot."

Tässäkin korostetaan ihmisten omaa toimintaa ja ihmisten välisiä suoria, kansallisia yhteyksiä.

"Meidän on alettava toimia ikään kuin yhdistynyt, neutraali ja rauhallinen Eurooppa olisi jo olemassa. Meidän on opittava olemaan lojaaleja ei "Idälle" tai "Lännelle" vaan toisillem-

me ja oltava välittämättä minkään kansallisvaltion asettamista esteistä tai rajoituksista."

END on tori

END ei ole liike vaan pikemminkin aloite, virike toiminnalle ja keskustelulle. Eikä END-aloite ole lukkoonlyöty, ehdoton julistus vaan keskustelumahdollisuuden avaus. Englantilainen sosiaalishistorioitsija E.P. Thompson, joka on yksi merkittävimmistä ajattelijoita uuden rauhanliikkeen taustalla ja myös yksi END-aloitteen laattija, toteaa Ydin-lehdelle antamassaan haastattelussa (Ydin 4/1981), ettei END-vetoamus ole lopullinen ohjelmallinen asiakirja vaan pikemminkin tori, jolla voidaan aloittaa keskustelu ja väittely.

END-konventiot

Tuon toriajatuksen konkretisoidmiseksi alettiin puuhata END-konventiota, rauhankokousta, joka keräisi yhteen rauhanaktiiveja eri puolilta Eurooppaa ja maailmaa. Ensimmäinen konventio pidettiin 1982 Brysselissä ja toinen 1983 Länsi-Berliinissä. Brysselin kokous keräsi n.800 osallistujaa ja Länsi-Berliinissä oli osallistujia n.1500.

Konvention ideana on saada aikaan mahdollisimman avoin keskustelufoorumi kaikille Euroopan ydinaseriisunnasta ja Euroopan rauhantilan lujittamisesta kiinnostuneille. Niinpä yhtäältä pääsyaatimuksia ei käytännöllisesti katsoen ole (esim. END-vetoamuksen hyväksymistä ei edellytetä), mutta toisaalta konventio ei tee minkäänlaisia päätöksiä, anna suosituksia eikä laadi päätösasiakirjoja. Ainoa asia, johon pyritään, on keskustelu ja mielipiteiden vaihtaminen.

On toki selvää, ettei END-konventio ole voinut välttyä monenmuotoisilta poliittisilta ristiriidoilta. Niin konventioon ympärillä kuin itse konventioissakin on käyty monenlaisia keskusteluja ja kamppailuja siitä, mitkä ovat rauhanliikkeen tavoitteet ja keinot, mitkä keskustelunaiheet ovat polttavimpia jne. Erityisesti Länsi-Berliinin konventio 1983 nostatti perin voimakkaita kiistoja. Nämä kiistat johtuivat suurelta osin siitä, että yhdeksi konvention keskeiseksi teemaksi otettiin riippumattomien rauhan- ja ihmisoikeusryhmien toimintamahdollisuudet Itä-Euroopassa. Tämä suututti Itä-Euroopan sosialististen maiden virallisia rauhankomiteoita ja myös useita läntisen Euroopan rauhankomiteoita, ja nämä katsoivat, että ihmisoikeusteemaa ja myös kysymystä Saksan yhdistämisestä, "Saksan kysymystä", oltiin nostamassa konvention päätteeksi ohi ydinaseriisuntakysymysten. Loppu-tulos kiistassa oli se, että Itä-Euroopan viralliset rauhankomiteat jäivät pois.

Perugian END-konventio 1984

Kolmas END-konventio järjestettiin Keski-Italiassa, Perugian yliopistokaupungissa. Keskeisiä keskusteluteemoja oli nyt kolme. Ensimmäisen teemana oli kysymys Entä nyt, rauhanliike? Pohdittiin sitä, mikä on rauhanliikkeen tila ja tilanne nyt, kun ensimmäiset uudet ohjukset on sijoitettu, ja mitä pitäisi ja voisi olla rauhanliikkeen yhteinen toiminta tässä tilanteessa. Toiseksi käsiteltiin asevarustelua ja rauhanliikettä Välimeren alueella, ja kolmas teema oli Dialogi, so. vuoropuhelu eri puolilla maailmaa toimivien rauhanliikkeiden välillä.

Järjestelyt erosivat edellisten konventioiden järjestelyistä siinä mielessä, että osallistujien lukumäärää pyrittiin rajoittamaan (näin ainakin sanottiin) ja niinpä eri maille annettiin tarkat osallistujakii-tiöt. Berliinin konventioon verrattuna erilaista oli myös se, että Itä-Euroopan sosialististen maiden rauhankomiteat olivat jälleen mukana.

Ilpo Helén

1 Tulee sanoista European Nuclear Disarmament (Euroopan ydinaseriisunta).

2 END-vetoamus on kokonaisuudessaan suomennettuna Mikael Böökin ja Leevi Lehdon toimittamassa kirjassa END? Euroopan ydinsota vai ydinaseriisunta? (Sadankomiteaviikko 5, 1982). Kirja on muutenkin mitä suositeltavinta luettavaa rauhanliikkeestä kiinnostuneelle, sillä se sisältää mm. E.P.Thompsonin maineikkaat kirjoitukset Protestoi ja jää henkiin ja Huomautuksia eksterinismistä, sivilisaation viimeisestä vaiheesta. Kirjassa on myös Böökin ja Lehdon asiantunteva esipuhe, jossa selvitetään END-ajattelun taustoja. Kirjaa voi tilata Siviilipalvelusmiesliitosta.

WRI:n neuvoston kokous

Englannissa 15.-20.7.1984

WRI (War Resisters International) on vuonna 1923 perustettu radikaalipasifistinen järjestö, jonka päämaja on tätä nykyä Lontoossa. WRI:iin kuuluu jäsenjärjestöjä yli kahdestakymmenestä maasta (mm. Suomen Siviilipalvelusmiesliitto r.y.)

WRI:n ensimmäisessä kansainvälisessä konferenssissa vuonna 1925 määriteltiin järjestön tavoitteeksi toimiminen militarismia vastaan ja sodan syiden ennaltaehkäiseminen. Tällaisina syinä nähtiin kansojen, yhteiskuntaluokkien, eri rotujen ja uskonnollisiin ryhmiin kuuluvien keskinäinen eriarvoisuus. Edelleen tuolloin korostettiin voimakkaasti sitä, että eräs sodan keskeinen syytekijä on virheellisen valtiokäsityksen omaksuminen. Sen mukaan ihminen on valtiota varten, kun asian pitäisi olla toisin päin: valtion ihmisen parsta varten.

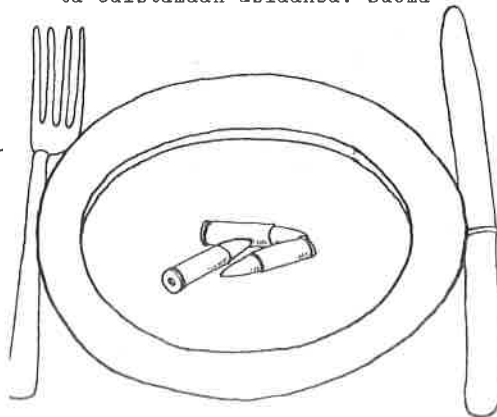
Aseistakieltäytymisen oikeus on koko WRI:n historian ajan ollut keskeisellä sijalla järjestön toiminnassa; WRI on sitkeästi vaatinut aseistakieltäytymisen oikeuden tunnustamista, ko. oikeuden laajentamista ja vaihtoehtoisen palvelun sisälön kehittämistä aseistakieltäytyjien vakaumusta kunnioittavaan suuntaan, so. rauhanpalveluksi, toiminnaksi sodan ja militarismien syiden poistamiseksi.

+ + +

WRI:n keskeinen päättävä elin on neuvosto, joka kokoontuu nykyään kerran, pari vuodessa. Osallistuin heinäkuussa 85 Siviilipalvelusmiesliiton edustajana neuvoston kokoukseen Hoddesdon-nimisellä paikkakunnalla n.45 kilometriä Lontoosta pohjoiseen. Kokouksessa käsi-

teltiin hallinnollisten ja taloudellisten kysymysten ohella kahta asiaa: yhtäältä keskusteltiin aseistakieltäytymisestä ja aseistakieltäytyjien asemasta eri maissa sekä siitä miten aseistakieltäytymisasiä käsitellään erilaisilla ylikansallisilla foorumeilla, ja toisaalta suunniteltiin järjestön kolmivuotiskokouksen (joka on tarkoitus pitää Intiassa) ohjelmaa. Lisäksi kokouksessa keskusteltiin mitä erilaisimmista ja eritasoisimmista kysymyksistä; kieltäytymisestä maksamasta sotalaitoksen hyväksi meneviä veroja ja siitä, mitä pitävät sisällään esim. väkivaltaisen teon ja sabotointin käsitteet.

Kokouksen työtahti oli erittäin tiivis, istuntoja pidettiin aamuyhdeksästä iltakymmeneen. Suomalaisena ja - mm. sen vuoksi - hieman ulkopuolisena oli erityisen kiinnostavaa seurata kokoustapahtumia. Useimmat kokoukseen osallistuneet olivat - myönteisessä mielessä - todellisia rauhanfanaatikkoja, jotka olivat loppumattoman innokkaita edistämään asiaansa. Suoma-

laisin silmin huomiota herätti osallistujien voimakas valtionvastaisuus; anarkistiset painotukset olivat ilmeisiä useissa puheenvuoroissa. Ongelmalliseksi koin monien täysin tunneperäisen ja asenteellisen suhtautumisen sosialististen maiden ihmisoikeustilanteeseen. Onhan siinä tottavie kohentamista, mutta kyllä Puola ja Salvador silti ovat eri luokan ongelmia tältä kannalta! Myös Suomen poliittisesta tilanteesta tiedettiin yhtä vähän kuin miltei minkä tahansa joukon kansainvälisissä tapaamisissa. Hieman yllättävää minulle oli useiden kokouksen osanottajien jyrkän kielteinen suhtautuminen END-liikkeeseen, sen mahdollisuuksiin edistää rauhan ja ihmisoikeuksien toteutumista niin idässä kuin lännessäkin. Monet pitivät ko. liikettä sosialidemokraattisena, antimilitaristisista lähtökohdista erkaantuneena hapatuksena.

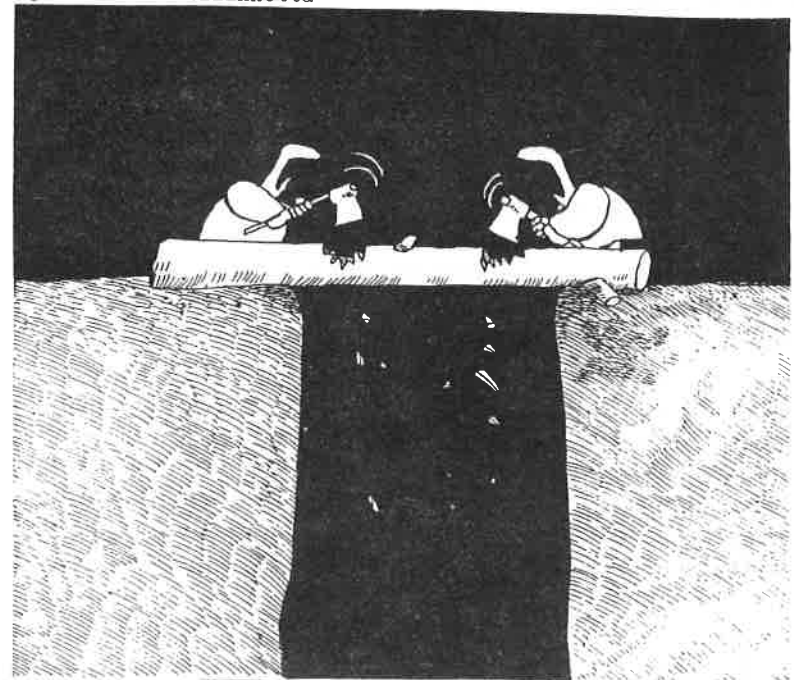
Itse selvittelin kokouksessa siviilipalveluksen ajankohtaista tilannetta Suomessa, samoin kuin poliittista tilannetta

Suomessa. Esittelin myös Suomen Siviilipalvelusmiesliiton toimintaa, josta WRI:n keskustelun väki oli väittämässä mukaan saanut pyynnöistä huolimatta kovin kitsaasti tietoa.

Kokouksessa todettiin, ettei esteitä pitäisi enää olla sille, että Suomen siviilipalvelusmiesliitto hyväksytään WRI:n täysjäseneksi (nykuyisin se on liittännäisjäsen). Tästä asiasta oli aikaisemmin ollut epäselvyyksiä. Edelleen informoin suunnitelmista järjestää vuonna 85, kansainvälisenä nuorisovuonna, suuri kansainvälinen kokous Suomessa aiheesta Nuoret ja asevelvollisuus. Vaikutelmaksi jäi, että tulijoita tällaiseen kokoukseen olisi, jos sellainen saataisiin aikaan.

Tehtiinpä WRI:n neuvostossa henkilövalintojakin; englantilainen Myrtle Solomon jatkaa järjestön puheenjohtajana. Varapuheenjohtajat ovat Hollannista, Intiasta ja USA:sta.

Jukka Kekkonen

Ihmisoikeuksia Strassbourgiissa

Etelä-afrikkalainen sotilaskarkuri, englantilainen entinen palkkasotilas, norjalainen vankilaanmurtautuja, YK:n ihmisoikeuskomission asiantuntija ja toista sataa muuta antimilitaristia kokoon-tui Strassbourgiin, Ranskaan pohtimaan aseistakieltäytymisen ongelmia. Kokous lienee laajin laatuaan mikä tähän mennessä on koskaan järjestetty. Mahdollisuuden tapaamiselle loi Euroopan neuvoston alaisen Euroopan nuorisosäätiön taloudellinen ja poliittinen tuki. Viiden kiihkeän tapaamispäivän aikana keskustelun ja kokemustenvaihdontatarve tuli varsin hyvin esiin usein pitkälle yöhönkin jatkuneissa palaverieissa. Toinen puoli kokouksesta olikin sen virallinen tavoite: pohtia aseistakieltäytymistä ihmisoikeutena.

Suomalaiset olivat saaneet lähetettyä kolme edustajaa paikalle: Soile Pohjosen, Irja Ristimäen ja Tom Lindahlin Sadankomitea liiton, Kansainvälisen vapaaehtoisen työleirijärjestön ja Sivariliiton puolesta. Kukin suomalaisista osanottajista pyrki keskittymään omalle toiminta-alalleen, täten Soile hoisi lakiasiota, Irja tapasi KTV:n väkeä ja allekirjoittaneelle jäi tehtäväksi Sivariliiton kv- suhteiden hoitaminen.

Päälimmäisenä vaikutelmana aseistakieltäytymisestä muissa Länsi-Euroopan maissa jäi mieleen suomalaisten sittenkin pienet uhraukset henkilökohtaisella tasolla, jos niitä vertaa esimerkiksi kreikkalaisten tai turkkilaisten pasifistien vaikeuksiin. En tällä tarkoita sitä, että asiat olisivat meillä niin erityisen hyvin vaan että se taistelukausi on jo ohi jolloin saattoi vielä menettää henkensä kieltäytyessään aseista. Suomalainen hyvinvointi on vain neljän vuosikymmenen ikäistä, ja se ei ole paljon se. Maailman tilanteesta tuli kokoukseenkin kun turkkilainen edustaja jäi kokonaan saapumatta, vaikka hän oli ollut ensimmäisten joukossa varmistamassa mukanaoloaan. Epäilimme, että hänet olisi pidätetty rajalla tai jo ennakkoon, jotta hän ei pääsisi kertomaan kokoukselle maansa todella hirveästä tilanteesta. Valtiollinen poliisi oli kenties avannut hänen postinsa. Kokouksen aikana Turkin suurlähetystöstäkin yritettiin urkkia Strassbourgiin kutsuttujen turkkilaisten antimilitaristien nimet.

KOKOUKSEN VIRALLISESTA OSASTA

YK:n ihmisoikeuksien julistuksessa (1948) ja Euroopan ihmisoikeussopimuksessa (1950), joissa tunnustetaan ajattelun, omantunnon ja uskonnon vapaudet sekä oikeus elämään, ei kuitenkaan ole mainittu aseistakieltäytymisen oikeutta yhtenä perusoikeutena. Mikäli oma elämä on suojattu sopimuksella täytyy se voida myös ulottaa koskemaan toisen elämää. Vielä ei yksikään kansainvälinen sopimus tai asiakirja sisällä kohtaa, jolla turvattaisiin oikeus kieltäytyä aseista. Tätä epäkohtaa korjaamaan oli kutsuttu tämä kokous koolle. Viralliseksi tavoitteeksi oli asetettu painostaa Euroopan Neuvostoa liittämään Euroopan ihmisoikeussopimukseen kohta aseistakieltäytymisestä. Ks. sivarikirjasta lisää.

Kokous muotoili pöytäkirjan ehdotukseksi uudesta pykälästä ihmisoikeussopimuksessa: 'Lakitekstin' muotoilu vei kovasti aikaa, koska kieltäytymiseen liittyy niin monia erilaisia kysymyksiä. Periaatteellisimpia näkemyseroja syntyi suojan kattavuudesta ja sen suhteesta totaalkieltäytymiseen. Lopuksi päädyttiin minimivaatimukseen: mahdollinen vaihtoehtoispalvelu ei saa ylittää kestoltaan aseellista palvelua (Suomi hoi!) samoin vaihtoehtoispalvelun tulee olla täysin erillään sotilasviranomaisista ja sen tulee olla 'rauhanpalvelua'. Tutkimamenettely ei saa olla missään tapauksessa puolueellista (?), mikä hyväksyttiin yhdeksi vaatimukseksi 'realistien' takia sen sijaan, että olisi vaadittu täydellistä tutkinnasta luopumista.

Mielenkiintoa meissä suomalaisissa herätti mahdollisuus suorittaa sivari ulkomailla- ainankin Saksassa, Ranskassa, Hollannissa ja Italiassa tämä onnistuu nykyään. Mitenkähän olisi vaikkapa saksalainen sivari Suomeen? Kyllä Suomeenkin tällainen mahdollisuus pitäisi ehdottomasti saada.

Keskustelussa sivuttiin myös turvapaikkaongelmaa. Kansainvälisiin sopimuksiin täytyisi saada täsmennystä, ettei nykyään esiintyviä hankaluuksia syntyisi. Ensiksi Etelä-Afrikan armeijaan joutumista vältellyt myöhemmin myös Israelista pakoon lähtenyt kveekari kertoi kuinka hän ei ollut saanut poliittisen pakolaisen asemaa Ruotsissa. Hän oli tosin saanut oleskeluluvan määräajaksi naapurimaassamme mutta ei varmuutta tulevaisuudestaan.

Turvapaikan myöntämisen varmuus on hyvinkin tärkeää esimerkiksi

kreikkalaisille, koska Kreikassa ei ole olemassa oikeutta kiel-
täytyä aseista. Pasifistille siellä jää ainoiksi mahdollisuuksik-
si hankkia mielenvikaisen paparit lääkärit, viettää nouruus van-
kilassa (yli 4 vuotta), kuten jehovan todistajat tekevät tai paeta
ulkomaille. Kreikassa ja Turkissa on ulkomailla asuvilla mahdolli-
sta maksaa valtiolle huomattava summa rahaa ja vapautua asevelvolli-
suudesta tykkänään. Turvapaikan saanti vapauttaisi kaikki isänmaan
petturit moisista kiusallisista maksuista.

Turvapaikkaproblematiikka sivuaa meitä suomalaisiakin itseasiassa
melkolaillla, sillä Ruotsissa on epävirallisten arvioiden mukaan
satoja ellei tuhansiakin asevelvollisuuttaan pakoilevia suomalai-
sia. Heistä on palautettu muutamia Ruotsin viranomaisten avustuk-
sella Suomeen oikeusjärjestelmän ruuaksi. Nämä palautetut olisi-
vat säästyneet vuoden mittaiselta suomenvierailultaan jos he oli-
sivat turvautuneet poliittisen pakolaisen asemaan. Uskallampa täs-
sä lähteä suosittelemaan tämän mahdollisuuden hyväksikäyttöä niil-
le, jotka tulevat muuttamaan joka tapauksessa ulkomailla myöhem-
mällä iällä.

KÄYTÄVILTÄ JA KAPAKOISTA

Varsinaisen kokousohjelman kanssa varmaankin yhtä tärkeitä ja kiin-
nostavia olivat ne lukuisat keskustelut ja kokoukset, joita käytiin
käytävillä, ravintoloissa, biljardipöydän äärellä ja ylipäänsä
kaikkialla missä useampi ihminen törmäsi yhteen.

War Resisters Internationaali (WRI) järjesti jäsenjärjestöilleen
tapaamisen- sivariliittokin oli mukana. Pohdimme erilaisia tukitoi-
mia erityisen suurissa vaikeuksissa oleville maille. Suomi tu-
lee saamaan huomiota sekä veljesjärjestöiltä että yksityishenkilöil-
tä kautta maailman valmisteilla olevan uuden sivarilain takia. Val-
tiolaivamme johtajat eivät saa lukea postiaan rauhassa vaan joutu-
vat ottamaan vastaan muistutuksia maamme takapajuisuudesta ja siitä
että tapahtumia seurataan kiinnostuksella muuallakin.

Euroopan sivariasioita tullaan tulevaisuudessa käsittelemään entis-
tä tehokaammin, koska WRI:n perustetaan oma jaostonsa hoitamaan niil-
tä. Rauhanliikkeen yleinen aktivoituminen näkyy myös voimakkaana
aseistakieltäytymislukumäärissä- Länsi-Saksassa neljännes ikäryh-
mästä välttää sotalaitoksen koututuksen. Perustettavan jaoston ta-

voitteena on tehostaa tukikampanjoiden ohjausta ja toisaalta li-
sätä tiedonvälitystä eri maiden välillä. Ovathan monet ajatukset
lainattu muualta myös rauhanliikkeessä, taitaapa olaa koko pasif-
ismin aatekin tullut Suomeen muualta.

Käytäväkeskusteluissa todettiin melko yksimielisesti, että kreik-
kalaisilla aseistakieltäytyjillä oli erittäin vaikea tilanne, kos-
ka kuten jo aiemmin olen maininut ei sillä ole vaihtoehtoispalve-
lu mahdollisuutta lainkaan. Vuonna 1977 annettiin jehovan todista-
jille lupa työskennellä aseettomana sotilassairaaloissa jolloin
palvelusaika venyy neljä vuotiseksi. Nykyään jehovat kuitenkin
viettävät neljä ja puoli vuotta vankilassa.

Kokouksen aikana kävimme neuvottelemassa Kreikan Euroopan neuvos-
ton jäsenten kanssa mahdollisuuksista saada aikaan vaihtoehtoispal-
velu myös Kreikkaan. Oikeistopuolueiden edustajien kanssa oli
kuulemma turha edes yrittää keskustella ja vasemmisto puolueiden
edustajatkin totesivat, että tuo 'Turkin uhka' on niin suuri että
kaikki tarvitaan riveihin. Kreikassa on havaittavissa sama ilmiö
kuin meillä täällä kotipuolessakin: uhkaa löytyy mistä milloinkin.
Turkin tilalla oli Kreikassa ollut vain muutamia vuosia sitten
Neuvostoliitto pahimpana itsenäisyyden uhkaajana, liekö se nyt
muuttanut geopoliittista asemaansa..

Kansalliset sivarijärjestöt tulevat jatkamaan kv- sivaripäivän
viettoa perinteiseen tapaan 15.5. Silloin pyrimme järjestämään
toimintaa: mielenosoituksia, tiedotustilaisuuksia, suurlähetys-
töjen valtauksia ym. muiden maiden aseistakieltäytyjien tukemi-
seksi. Samalla voimme taas kerran muistaa että emme ole yksin
kamppailemassa rauhan puolesta.

Suomalaisten kannalta oli myös erittäin hyödyllistä saada tava-
ta Amnesty Internationalin edustajia kokouksessa. Liittonme la-
kinainen Soile Pohjonen selvitteli Suomen tilanneta Amnestyn
tutkijoille, minkä ansiosta Lontoossa on nyt entistäkin selvem-
pi kuva vaikeuksistamme. Amnesty tulee reagoimaan suomalaisiin
mielipidevankeihin nykyistäkin ripeämmin vastaisuudessa. Näyttää-
kin siltä, että nykyisen käytännön jatkuessa tulee sanomalehdis-
töön urheilutulosten lailla oma osastonsa mielipidevankeille.

Tom Lindahl

Nordiskt fredsforum

Nordiskt fredsforum är, som namnet kanske avslöjar ett kontaktforum för de nordiska fredsorganisationerna. Forumet bildades i november 1981 på ett samnordiskt fredsmöte i Stockholm. Forumet skulle ha till uppgift att föra vidare information och samla organisationer till gemensamma arrangemang.

Föregångare till fredsforumet var Nordisk Fredskontakt som grundades 1969 men somnade in efter ca 3 år, främst på grund av bristande resurser.

Om vi går ännu längre tillbaka i tiden finner vi det Nordiska Fredsförbundet, grundat 1918. Förbundet ordnade ett stort antal nordiska fredskonferanser, men på grund av bristande kontakter tynade NF långsamt bort för att omkring 1960 vara helt upplöst.

Nordiskt Fredsforum bildades sålunda 1981 för att uppfölja traditionen av nordiskt fredssamarbete. Som sammanbindande länk valdes en interimstyrelse med en medlem och en suppleant från varje nordiskt land. Denna styrelse har senare omdanats och utvidgats så att den nuförtiden heter kontaktråd och består av fyra medlemmar var från Sverige, Norge, Danmark och Finland samt två medlemmar var från Island, Grönland, Färöarna och Åland.

Kontaktrådet sammanträder några gånger i året och diskuterar aktuella frågor samt planerar gemensam nordisk fredsverksamhet.

I september 1983 genomförde Nordiskt Fredsforum en Nordisk säkerhets- och nerustningskonferens i Stockholm. Efter konferensen sammanställdes en rapport om den nordiska fredsrelsen i bokform. Boken heter "Fred i Norden" och den innehåller bl.a. material från konferensen och information om fredsorganisationer i Norden. (En nyttig bok för fredsarbetaren, kan beställas från Fredsförbundets kansli).

På kontaktrådets möte i Stockholm, oktober detta år, beslöt man att en ny konferens skall hållas våren 1986, möjligtvis i Finland eller på Åland.

I samband med Norges Fredslags 100-årsjubileum i februari 1985 kommer även ett fredsforskarseminarium att ordnas i Oslo.

Nordiskt Fredsforum ger ut en bulletin kallad Nordiskt Fredsforum. Denna utkommer 8 gånger om året och innehåller aktuella lägesrapporter från de olika länderna, information om olika kampanjer, möten, konferenser mm. Bulletinens redaktion är för

närvarande förlagd i Finlands Fredsförbunds kansli men kommer vid årsskiftet att flytta över till vårt västra grannland..

Som det framgår av texten är Nordiskt Fredsforum ingen egentlig organisation utan snarare en träffpunkt för de olika fredsorganisationerna. Man strävar alltså inte till att fösa in hela den nordiska fredsrelsen under samma tak utan snarare att samarbeta i gemensamma frågor, utbyta erfarenheter och understöda varandra vid behov.

De nordiska fredsrelserna har, trots sina olikheter, i stort sett samma mål och även liknande problem. Därför är det viktigt att vi uppehåller kontakten. Tillsammans är vi starkare.

Thomas Hackman, Civiltjänstörarförbundets representant i Nordiskt Fredsforums kontaktråd.

Nordiskt Fredsforum on yhteysjärjestö Pohjolan rauhanjärjestöille. Sen avulla eri rauhanjärjestöt levittävät ja vaihtavat tietoa ja kokemuksia; ja järjestävät yhteisiä tapahtumia.

Sen yhteistyöneuvostossa on Ruotsista, Norjasta, Tanskasta ja Suomesta neljä jäsentä kustakin ja Islannista, Grönlannista, Färösaarilta ja Ahvenanmaalta kaksi jäsentä kustakin. Se koontuu muutaman kerran vuodessa keskustelemaan ja suunnittelemaan yhteistä toimintaa.

Toimintaa

Tukholmassa järjestettiin Pohjolan turvallisuus- ja aseistariisuntakonferenssi, josta julkaisiin kirja Fred i Norden (saa

Rauhanliitosta, ei suomennettu). Seuraava konferenssi järjestetään v. 86, ehkä Suomessa tai Ahvenanmaalla.

Norges Fredslagin (norjalainen rauhanjärjestö) 100-vuotisjuhlien yhteydessä järjestetään rauhantutkijaseminaari helmikuussa ensi vuonna.

Nordiskt fredsforum julkaisee lehteä Nordiskt Fredsforum 8 kertaa vuodessa. Lehden toimitamisesta vastaavat aina jonkunmaan järjestöt.

Nordiskt Fredsforum on enemmänkin keskustelukerho kuin rauhanjärjestö. Koska siihen kuuluvi- en rauhanjärjestöjen tavoitteet ja ongelmat ovat samanlaisia, on tiedon vaihto hyödyllistä.

CENTRALAMERIKA

Väli-Amerikan tilanteesta on julkaistu uusi, yhteispohjoismainen kirja. Kirjassa on eri kirjoittajien tekstejä, mm. Guatemalan gerillajärjestöistä, sotilaallisista tukikohdista yms. Julkaisijat ovat tanskalainen, ruotsalainen ja suomalainen kv-järjestö, Suomesta Nuorison ja Opiskelijain YK-

liitto. Kirja maksaa 20mk, sitä voi tilata osoitteesta SNOYKL, PL 93, 00101 Helsinki, tai puh. 90-664 830, tai 90-313 945.

Kirjan tuotto menee Nicaragu- aan pakolaissairaalan hyväksi. Lue ja tue.

FUCK THE ARMY!

"RONALT" sai seuraajan!
Hesari Sivariseura on julkaissut uuden julis-
teen FUCK THE ARMY.

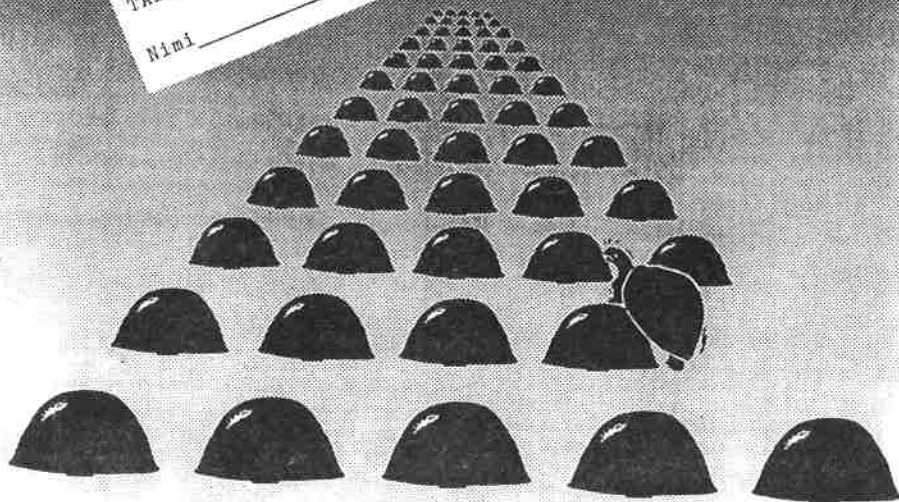
Joo. Tilaan _____ kpl niitä.

Tilaan myös _____ kpl RONALTia, _____ kpl RATSUA,
_____ kpl GOVA COLAUSTA, _____ kpl TENAVA "POTALLA",
_____ kpl TENAVA "POTALLA".

Hinta 10 mk (sis.postitus). RONALT, TENAVA PO-
TALLA ja GOVA COLAUS myös kortteina, à 2 mk.

Nimi _____

Osoite _____

Norja

NORJAN SIVIILIPALVELUSYSTEEMI

Aseistakieltäytymisperusteet: Omantunnon syyt.

Tutkintamenettely: Tutkinnan hoitavat sotilas- ja poliisiviranomaiset.

Siviilipalveluksen kesto-aika: 16kk (asepalvelu 12-15 kk.)

Palveluspaikat: Suurin piirtein kuten Suomessa.

Koulutus: 6 viikon, ei vielä järjestetty kaikille.

N. 2000 hakee siviilipalvelusta vuodessa. 40% heistä uskonnollisin perustein. Aseistakieltäytyjien määrä on viime aikoina laskenut, mikä johtunee alennetusta palvelukseenastumisistä (usim. 19-20 v.). N. 100:lle ei myönnetä siviilipalvelusta. Lämmin johdosta Norjassa on mielipidevankeja. Jatketusta ja totaalkieläytymisestä langetaan n. 6 kk. ehdoton vankeus.

NORJASSAKIN TAPAHTUU: ASEISTAKIELTÄYTYJIE. ASEMA RATKAISTAAN
UUTENA VUOTENA

Norjassa, kuten Suomessa, valmistellaan uutta sivarilakia. Jo keväällä oikeusministeriö teki esityksen uudeksi laiksi. Tämä esitys tulee Stortingetin (vast. eduskunta) käsittelyyn heti uuden vuoden jälkeen. Tällöin Stortingetin tulee ottaa kantaa sellaisiin kysymyksiin kuten aseistakieltäytymisperusteet, tutkinta ja siviilipalveluksen sisältö.

Norjalaiset sivarit pitävät oikeusministeriön esitystä lähinnä hävyttömänä provokaationa. Esityksestä löytyy Suomestakin tuttuja aineksia, esim. palveluksen militarisointi. Esityksessä mainitaan että "tarpeellisen määrän" siviilipalvelusmiehiä tulee olla väestönsuojelun käytettävissä.

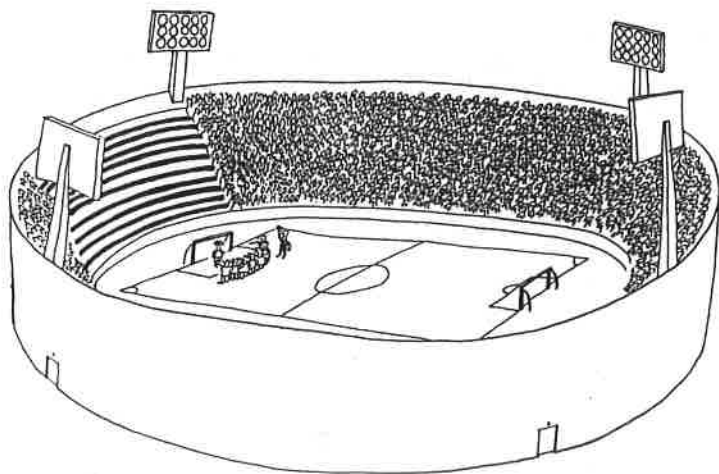
Rauhanliikkeen toivomuksia ei ole lainkaan otettu huomioon. Norjalaiset sivarit ovatkin laattineet oman vastaehdotuksen, joka sisältää tutkinnan poistamisen ja siviilipalveluksen kehittämisen rauhanpalvelukseksi. (Esitys muistuttanee hyvin paljon Suomen Siviilipalvelusmiesliiton.)

Järjestöt "Folkereising mot Krig" (= "Kansannousu sotaa vastaan") ja "Samvittsfanger i Norge" (= "Norjan mielipidevangit") ovat tehneet omat vastaavat vastaesityksensä.

Norjan oikeisto (joka istuu hallituksessa) ei kuitenkaan näytä ymmärtävältä rauhanliikkeen vaatimuksia kohtaan eikä ole edes ymmärtänyt mitä käsite rauhanpalvelu todella tarkoittaa. Tämä johtunee viranomaisten muutenkin viime aikoina kiristyneistä otteista rauhanliikettä kohtaan. Joissakin asioissa hallitus on kuitenkin ottanut myönteisen kannan. Siviilipalvelusmiehiä tullaan ilmeisesti hyväksymään luonnonsuojelutehtäviin, eikä palveluksen militarisoimisesta puhuta siinä määrin kuten esim. Suomessa.

Kuissakin asioissa Norja on Suomen edelläkävijä. Tänä syksynä perustettiin nimittäin uusi "sivarikoulu" Hustadiin (sijaitsee Romsdalissa, Keski-Norjassa). Koulu on tarkoitettu kaikille lounais-, keski- ja luoteis-Norjassa asuville sivareille. Koulutus kestää kuusi viikkoa ja se käydään läpi ennen varsinaisen palveluksen alkamista. Koulutukseen sisältyy 25 tuntia rauhankasvatusta.

Thomas Hackman

Kieltäytyminen

ihmisoikeutena

Tämän kertaisessa jutussani käsitte- len numeron teeman mukaisesti kansainvälisiä asioita. Aluksi kerron Strasbourgin symposiumista "Vakuumuksellinen kieltäytyminen (myöh. kieltäytyminen) ihmisoikeutena" ja lopuksi kerron lyhyesti kansainvälisistä päätöslauselmista aiheesta.

Symposiumi

Symposiumi pidettiin 22.-27.10.84

Strasbourgissa Euroopan neuvoston

nuorisokeskuksen tiloissa. Järjes-

täjinä oli nuorisojärjestöjä sekä

järjestöjä, jotka ovat kiinnostuneita

kieltäytymisoikeudesta. Symposi-

umiin osallistui edellämainitunlaisten

järjestöjen edustajien lisäksi laki-,

ihmisoikeus- ja rauhan kysymysten

asiantuntijoita sekä Euroopan neu-

voston (EN) jäseniä, yhteensä toista

sataa henkeä.

Symposiumin tarkoituksena oli tapaa-

misen, keskustelun ja yhteistyön ke-

hittämisen lisäksi laatia EN:lle

pöytäkirjaluonnos valmistuineen. Näi-

den papereiden tarkoituksena oli ol-

la ehdotuksena lisäyksi EN:n ih-

misoikeussopimukseen. Suuri osa sym-

posiumin ajasta käytettiin näiden

papereiden käsittelyyn ja lopulta

päästiinkin yhteisymmärrykseen niiden sisällöstä. Yleisesti myös eläteltiin toiveita siitä, että näillä papereilla todella olisi vaikutusta EN:n ihmisoikeussopimukseen. Tarkoituksena oli, että EN:n nuorisokeskuksen hallitus jättäisi symposiumissa laaditut paperit EN:n ministerineuvoston harkittavaksi. Nuorisokeskus myös julkaisee nämä ehdotukset.

Symposiumin laatiman lisäpöytäkirja-

ehdotuksen pääartikla on seuraavan-

lainen:

Jokaisella on milloin vain vakuumuksen tai omantunnon perusteella oikeus kieltäytyä osallistumasta välittömästi tai välillisesti aseelliseen tai aseettomaan armeijan palvelukseen tämän pöytäkirjan sopimusvaltiossa.

Tämän oikeuden käyttäminen ei saa vaikuttaa ko henkilön kansalais- tai poliittisiin oikeuksiin tai johtaa rangaistukseen tai minkäänlaiseen syrjintään. Tämä ei estä määräystä siviililuonteiseen palvelukseen sotilaallisen palveluksen asemesta. Tämän palveluksen on oltava erillään sotilaskoneistosta ja oltava kieltäytyjän vakuumuksen mukaista. Mikään tällainen siviilipalvelus ei saa kestää kauempaa kuin ~~se~~ armeijan palvelus, joka muuten olisi tullut palvel- la.

Kansainväliset sopimukset nyt

Oikeutta kieltäytyä ei ole vielä suoraan sisällytetty mihinkään ihmisoikeussopimukseen ihmisoikeutena.

Mielipiteen ja omantunnon jne vapaus yleisemmin on sen sijaan mukana sekä

YK:n että EN:n ihmisoikeussopimuses-

sa samoin kuin monissa julistuksissa 31

Mainittakoon, että EN:n ihmisoikeus-sopimukseen liittyy harvinaisen tehokas valvontajärjestelmä joten sen artikloilla on usein todella konkreettista merkitystä.

EN:n tähänastiset kannanotot

Vuonna 1967 EN:n neuvoo-antava yleiskokous hyväksyi päätöslauselman 337 suosituksineen. Tämän päätöslauselman mukaan tulisi asevelvollisella olla oikeus kieltäytyä aseellisesta palveluksesta omantunnon syistä tai uskonnollisen, eettisen, moraalisen, humanitaarisen, filosofisen tai muun samankaltaisen syvän vakaumuksen perusteella. Tämän oikeuden katsotaan johdonmukaisesti seuraavan EN:n ihmisoikeussopimuksen takaamista perusoikeuksista.

10 vuotta myöhemmin yleiskokous hyväksyi suosituksen 816, jossa se uudisti päätöslauselman 337 ja esitti EN:n ministerineuvostolle lisäksi laajentavia suosituksia. Uudessa päätöslauselmasa vedottiin jälleen sen puolesta, että oikeus kieltäytyä armeijan palveluksesta sisällytettäisiin EN:n ihmisoikeussopimukseen.

EN:n ministerineuvosto ei ole ainakaan vielä toteuttanut suosituksia. Se on todennut, että 'poliittinen spektri' ei ole tarpeeksi selvä edetä tässä asiassa. Koska yleiskokous on vain neuvoo-

antava elin ei pelkäästään sen kannanotoilla ole sitovaa vaikutusta.

Muita tärkeimpiä kansainvälisiä suosituksia

Vuonna 1983 Euroopan yhteisön (EC) parlamentti hyväksyi 'Macciocchi' suosituksen kieltäytymisestä. Tässä suosituksessa tuetaan EN:n yleiskokouksen hyväksymiä periaatteita. Lisäksi mainittakoon, että siinä laajennetaan kieltäytymisen käsitettä ja viitataan kansainvälisiin periaatteisiin, jotka asettavat jokaisen yksilön vastuuseen osallisuudesta sodan valmisteluun, kansanmurhaan, epäinhimillisten aseiden käyttöön jne.

YK:n (ECOSOC:n) vähemmistöjen syrjinnän ehkäisemistä ja suojelua tutkiva alikomitea on 1983 julkaissut kahden jäsenensä laatiman raportin kieltäytymisestä armeijan palveluksesta.

Raportti sisältää myös luonnoksen YK:n ihmisoikeuksien toimikunnalle esitettäväksi suositukseksi. Suositusluonnos tunnustaa oikeuden kieltäytyä asepalveluksesta. Toimikunta on toistaiseksi jättänyt tämän oikeuden myöntämisen valtioiden omaan harkintaan.

Muutamia kommentteja

Mainittakoon lisäksi pari seikkaa em lausunnoista. Yleisesti on edellytet-

ty, ettei siviilipalvelus saa olla niin pitkä, että se on katsottava rangaistukseksi (EC: ei saisi olla pitempi kuin asepalvelus ja siihen liittyvät kertausharjoitukset). Kehitysteistyötä on kaikissa mainituissa lausunnoissa ehdotettu yhdeksi siviilipalvelusmuodoksi.

Tähdennettäköön lopuksi, että vaikkei esim päätöslauselmilla olekaan sitovaa vaikutusta on niilläkin joka tapauksessa huomattavaa merkitystä erityisesti yleisen mielipiteen muokkaamisessa. Ne ilmaisevat yhä laajemmin hyväksytyjä periaatteita, jotka jokaisen valtion tulisi tunnustaa lainsäädäntönsä pohjaksi. Suomenkaan ei tulisi jäädä jälkeen yleismaailmallisesta kehityksestä.

Suomi ja EN

Suomihan ei kuulu EN:oon joten EN:n sopimukset eivät sinänsä sido Suomea. Suomi on kuitenkin kiinteästi osallistunut EN:n työskentelyyn ja sisällyttänyt lainsäädäntönsä paljon EN:n sopimusten periaatteita joten näillä on suuri merkitys Suomessakin. On myös täysin mahdollista, että Suomi tulee liittymään EN:oon. Yleismaailmallista merkitystä Euroopan ihmisoikeussopimuksella on myös siksi, että se usein toimii eräänlaisena mallina YK:lle.

Lakimiespalsta Soile Pohjonen

Maksa jäsenmaksusi.

**Voit tehdä sen
helposti lehden
välissä olevalla
lapulla.**

LIITTOKOKOUS: Sivariilitosta totaali-kieltäytymistä ajava järjestö?

Kaavailut siviilipalvelukseen militarisoinnista herättivät marraskuun liittokokouksessa ajatuksia, pitääkö sivariiliton alkaa tukea kaikkea palveluksesta kieltäytymistä. Kahden päivän ajan kestänyt liittokokous toki teki eräitä muhinkin asioihin liittyviä päätöksiä, mutta militarisointi mietitytti tietenkin eniten.

Varsinaista liittokokoustyöskentelyä edelsi kaksi "tapahtumaa": työpäivä Rauhanasemataloissa ja tiedotustilaisuus siviilipalveluksensa kohta aloittaville. Osanotto näihin tilaisuuksiin oli aika vähäistä, tosin koulutustilaisuus sai paikalla olleilta kehuja; kannattaa heidän mukaansa järjestää muulloinkin. Myös aluetapaaminen edelsi kokousta.

Varsinainen kokous lähti liikkeelle verkkaisesti. Aika monet ihmiset käyttivät puheenvuoroja, mutta asiat etenivät aika tehottomasti. Keskusteltiin liikaa toimintasuunnitelmasta, talousarviosta, liian vähän siitä, mitä pitäisi tehdä ja mihin käyttää rahaa. Varsin tyyppilistä vuosikokoustoimintaa siis, mutta silti...

Aluetoimintaa haluttiin lisätä, ja kiinnittää siihen puuhaan tai sen tukemiseen enemmän huomiota. Aluetoimintahan ei kaadu tai kukoista liiton toiminnan seurauksena, mutta apua liitto voi alueyhdistyksille antaa. Kokouksessa pohdittiin erillisen lehden perustamista (katso toisaalle tässä lehdessä), ja alueorganisoinnista. Joku jotain aluetta lähellä oleva sivariiritä herätellä toimintaa tällä alueella.

Merkittävien pasifistien ajattelijoiden teksteistä koostuva kirja näkee päivänvalon ensi

vuonna, päätti kokous, ja sivariitoppaasta otetaan uusi, suppea painos. Samalla valmistetaan kokonaan uusi sivariopas.

Mitään mullistavaa uutta ei siis toiminnallisesti tuo uusi vuosi tullessaan. Aluetoimintaa voimistetaan, oli tärkein päätös, mutta kyynisesti voitaisiin sanoa, että niin suunnittelevat kaikki valtakunnalliset yhdistykset tekevänsä joka kokouksessaan.

Uusi laki voi muuttaa tilanteen.

Kun viralliset asiat, siis suunnitelmat, oli läpikäyty, puhuttiin utopioista. Pitäisikö olla kansalaispalvelus vaiko ei, mitä laki tuo tullessaan, siis ehdotus, lakkaako liiton toiminta kun kaikki aktiivisuus siirretään koko asevelvollisuutta vastustavaan puuhaan vai siirretäänkö jne.

Kari Palonen kävi alustamassa, ja hän sai aikaan viireän keskustelun. Keskusteltiin totaali-kieltäytymisestä ja siviilipalveluksesta.

Tätä keskustelua ennen oli kuultu ja keskusteltu liiton ehdotusta siviilipalveluksen koulutusjakson sisällöstä. Liiton hallitus on nimennyt työryhmän valmistelemaan koulutusjakson sisältöä, ja se oli liittokokouksessa melkein valmis. (Siis ehdotus sisällöksi). Sakari Sarkimaa esitteli ryhmän työtä.

SIVARIT TOTAALI- KIELTÄYTYJIEN TUEKSI

Siviilipalvelusmiesliitto ryhtyy tukemaan kaikkea palveluksesta kieltäytyviä asevelvollisia, jos puolustusministeriön suunnitelmien mukaisesti siviilipalvelus kytketään aseelliseen maanpuolustukseen. Liitto odottaa, että pohjoismainen "Kampanja asevelvollisuus pois" -liike voimistuu, mikäli puolustusministeriön suunnitelmat toteutuvat.

Siviilipalvelusmiesliiton Hel-singissä kokoontunut liittokokous katsoi, että siviilipalvelus on pidettävä erillään aseellisesta maanpuolustuksesta. Siviilipalvelua pitäisi laajentaa kehitysyhteistyön piiriin. Palveluspaikkoja voidaan luoda lisää kulttuuri- ja nuorisotyöhön, esimerkiksi

Sunnuntaina pohdittiin mahdollisuuksia vaikuttaa uuden lain sisältöön, liiton tulevaisuutta ja julkilausuman sanamuotoja.

Iltapäivällä se loppui.

Juha Sointu

Henkilövalinnoissa sattui tekninen virhe. Siksi uusi liittokokous on tammikuussa.

kouluin ja kirjastoihin. Rauhajärjestöt ja muut yleishyödylliset yhteisöt olisi hyväksyttävä palvelupaikoiksi.

Siviilipalvelusajan pitäisi olla oikeudenmukaisessa suhteessa asepalvelukseen nähden. Vuoden kestävä siviilipalvelus on jo nykyisin 50 prosenttia pidempi kuin kahdeksan kuukauden asepalvelus. Puolustusministeriön suunnittelema siviilipalveluksen pidentäminen neljällä kuukaudella olisi aseistakieltäytymisestä langetettava rangaistus siviilipalvelusmiehille.

Siviilipalvelusmiesliiton
syyliittokokous 18.11.1984

LIITTOKOKOUS

tervetuloa tervetuloa tervetuloa terve

Siviilipalvelusmiesliiton ylimääräinen liittokokous järjestetään lauantaina 12.1.1985

alkaen klo 12 Helsingin kaupungin nuorisotilassa osoitteessa Hietaniemenkatu 9 B. Kokouksen ainoana asiana on hallituksen jäsenen vaali erovuoroisten jäsenten osalta. Lisäksi kokouksessa käsitellään ajankohtaisia siviilipalveluslainuudistusta ja käydään yleiskeskustelua.

Työvoimaministeriön päätöksen (6319/06/79 TVM) mukaan voidaan siviilipalvelusmiehelle myöntää

henkilökohtaista syylomaa (HSL) liittomme vuosikokouksiin (=liittokokouksiin) osallistumiseksi. Saman päätöksen mukaan saa kokousmatkaa varten myös ilmaislitteran, joka tosin lasketaan pois normaalista 13 litran kiintiöstä.

Liittokokous on Siviilipalvelusmiesliiton ylin päättävä elin, jossa jäsenistö suoraan, ilman edustajia, tekee merkittävimmät liittoon koskevat ratkaisut.

Mahdolliset yösjavaraukset on tehtävä etukäteen toimistolle

V A P A U T T A K A A V Ä L I M Ä K I !

RAIMO VÄLIMÄKI ON AMNESTY INTERNATIONALIN JULISTAMA MIELIPIDEVANKI.

HÄNEN "RIKOKSENSA" OLI PYRKIMINEN SIVIILIPALVELUUN.

TUOMIO: 9 KK 26 PV EHDOTONTA VANKEUTTA.

Asevelvollisten tutkijalautakunta on 28.11.84 pitämässään istunnossa hylännyt 45 minuutin keskustelun jälkeen äänin 3-2 Oululaisen Raimo Välimäen. Välimäki on istunut viidettä kuukautta vankilassa kieltäytyttyään aseista ja pyrittyään siviilipalveluun. Tänä syksynä kansainvälinen Amnesty International julisti Välimäen mielipidevangiksi.

Raimo Välimäki kieltäytyi aseista kutsunnoissa vuonna 1975 vedoten eettiseen vakaumukseensa. Tutkijalautakunta määräsi hänet kuitenkin keväällä 1976 aseelliseen palveluun eikä päätös muuttunut oikeusministeriössä. Välimäki sai lykkäystä ja opiskeli kielenkääntäjäksi. Hän valmistui Savonlinnan Kieli-instituutista vuonna 1982.

Pyrittyään lykkäysten päättymisenkin jälkeen siviilipalveluun, Välimäki sai 9 kuukauden 26 päivän ehdottoman vankeustuomion. Tutkijalautakunta käsitteli hänen tapauksensa tuomion saamisen jälkeen vuonna 1983 uudelleen, mutta vakaumuksessa pysyminen vankeustuomionkin uhalla ei saanut lautakuntaa vakuuttuneeksi vakaumuksen olemassaolosta. Oikeusministeriö muutti päätöksen kuitenkin aseettomaksi palveluksi.

Vuoden 1984 alussa Välimäen valitus hovioikeudessa hylättiin ja hänet passitettiin Oulun lääninvankilaan heinäkuun 26:na 1984. Tämän jälkeen Välimäen tie on kulkenut Pelson keskusvankilan, Suomenlinnan työsiirtolan, Helsingin lääninvankilan ja Keravan nuorisovankilan kautta nykyiseen sijoituspaikkaan, Pelson keskusvankilaan.

Syyskuussa 1984 ihmisoikeusjärjestön Amnesty Internationalin Lontoon toimisto julisti Välimäen mielipidevangiksi. Pyrittyään vielä vankilastakin siviilipalveluun, Välimäki sai vihdoin Itä-Uudenmaan sotilaspiiristä puoltavan lausunnon. Tästä huolimatta tutkijalautakunta jälleen hylkäsi hänet 28.11.84 äänestyksen jälkeen.

Tilanne on kaikin puolin ainutlaatuinen. Upseeri on suositellut Välimäkeä siviilipalveluun, mutta siviililautakunta määrännyt sotilaspalveluun. Oikeusministeriö on lisäksi kelpuuttanut hänet aseettomaan palveluun. Yleensä upseerin suositus riittää siviilipalveluun pääsyyn. Pienimmällä mahdollisella äänten enemmistöllä (3-2) asevelvollisten tutkijalautakunta pitää Suomea niiden maiden joukossa, joilla on Amnesty Internationalin mukaan mielipidevankeja.

Raimo Välimäki on valittanut tutkijalautakunnan päätöksestä oikeusministeriöön. Ministeriö voi muuttaa tutkijalautakunnan päätöksen ja määrätä Välimäen siviilipalveluun. Jos tasavallan presidentti tämän lisäksi armahtaisi Välimäen, hän pääsisi siviilipalveluun.

Haluatko kirjoittaa Välimäelle? Osoite on PL 1, 92810 Pelsonsuo.
Haluatko anoa Välimäelle armahdusta? Osoite on Presidentti Mauno Koivisto, Tasavallan Presidentin kanslia, Pohj.espl. 1, 00100 HKI.

Hyvät aseistakieltäytyjät

Tämän syksyn aikana hallitus antaa eduskunnalle esityksen aseistakieltäytymis- ja siviilipalvelulainsäädännön uudistamisesta. Lehdistä olemme lukeneet sotaministeriön suunnitelmista romuttaa sotalaitoksesta erillinen vaihtoehtopalvelu ja tehdä siviilipalvelusta koulutusta väestönsuojelu- ja pelastuspalvelutehtäviin. Tässä tilantessa meidän on yhdessä osoitettava, että me emme tule hyväksymään näitä ehdotettuja muutoksia ja että me päättäväisesti pidämme kiinni sodanvastaisesta vakaumuksestamme.

Tämän vuoksi on laadittu oheinen Juhlallinen Vakuutus. Tarkoitus on, että mahdollisimman moni vielä palvelustaan suorittamaton aseistakieltäytyjä allekirjoittaisi sen ja että se julkistettaisiin allekirjoituksineen mahdollisimman pian.

Tämän vuoksi pyydän Teitä, hyvät veljet, toimimaan täydestä sydämestänne tämän vakuutuksen puolesta. Allekirjoittakaa se, levittäkää siitä tistoa, kerätkää siihen nimiä. Omaksi ja kaikkien rauhantyötä tekevien hyväksi.

VAIKKA VANKILAAAN VAKAUMUKSEN VUOKSI

Ilpo Helén
yksi allekirjoittaneista

JUHLALLINEN VAKUUTUS

JOS SIVIILIPALVELU LIITETÄÄN OSAKSI SOTALAITOSTA

+ MUUTTAMALLA SE VÄESTÖNSUOJELU- JA PELASTUS-
PALVELUTEHTÄVIKSI

+ LIITTÄMÄLLÄ SIIHEN VÄESTÖNSUOJELU- JA PELASTUS-
PALVELUTEHTÄVIIN VALMENTAVAA KOULUTUSTA

MINÄ ALLEKIRJOITANUT ILMOITAN KIELTÄYTYVÄNI ASE-
VELVOLLISUUDEN SUORITTAMISESTA JA MENEVÄNI MIELI-
PIDEVANKEUTEEN VAKAUKSENI PUOLESTA.

.....PNÄKUUTA 1934

.....
ALLEKIRJOITUS

NIMI:

ARVO TAI AMMATTI:

KOTIPAikka:

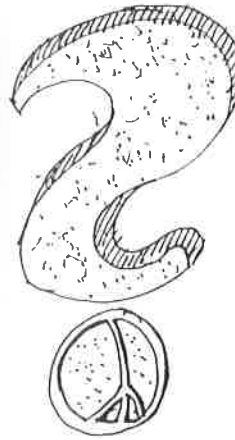
OSOITE:

PALAUTETAAN:

SIVIILIPALVELUSMIESLIITTO, SÄHKÖTÄJÄNKATU 6, 00520 HELSINKI 52

OSALLISTU VUOSISADAN LEHTIUIDISTUKSEEN!

Haluatko kirjoittaa runoutta tai proosaa? Haluatko piirtää? Valokuvata? Haluaisitko tehdä lehden? Meitä on pieni porukka eri paikkakunnilta, ja ajattelimme kasata kokoon yleissuomalaisen, ulospäinsuuntautuvan siviilipalveluslehden. Se olisi tasokkaasti painettu, ja sitä myytäisiin ympäri Suomen. Kuvien ja tekstien aiheet ovat vapaita: rauha, rakkaus, viha, puutarhanhoito, mitä vain. Aineistoa voi lähettää kuka vain, vaikkei olisi-kaan siviilipalvelumies tai edes mies. Lehden yleisilme vaihtelee totisesta vakavamielisyydestä räävittömään anarkismiin. Tarkoituksena olisi ainakin ensi alkuun tyytyä yhteen numeroon. Jos asia kiinnostaa, ota yhteyttä - mieluummin tämän vuoden puolella - Juha Tuomikoskeen, Taitoniekantie 9 F 4, 40740 Jyväskylä 74, puh. 941/252211/2784. Suunnitelmissa on myös järjestää kevättalvella provinssien sivarien tapaaminen jossakin pääkaupunkiseudun ulkopuolella.

OLETKO HILJATTAIN ALOITTANUT PALVELUKSEN TAI ODOTTELETKO VIELÄ PALVELUSPAIKKAA? MIKÄLI TILANTEESI ON TAMA

Kutsumme sinut koulutustilaisuuteen

MITÄ SIVIILIPALVELUS ON?

Tilaisuus järjestetään Siviilipalvelusmiesliiton liittokokouksen yhteydessä lauantaina 12. 1. 1985 klo 11 Helsingin kaupungin kerhohuoneistossa osoitteessa Hietaniemenkatu 9 B.

Tule saamaan tietoa oikeuksistasi ja velvollisuuksistasi. Pykälät ehkä jo tunnet, mutta tiedätkö, kuinka niitä sovelletaan käytäntöön? Miten järjestyvät työ- ja vapaa-ajat, majoitus, ruokailu, lommat, terveydenhoito, sosiaaliset avustukset jne.

Käsitlemme myös viimeisimpiä tietoja siviilipalveluslain muuttamisesta ja suunnittelemme toimintaa paremman lain puolesta.

Tilaisuus on liittokokouksen tavoin avoin kaikille liittomme jäsenille.

Ennakoilmoittautuminen on suotavaa järjestelyjen helpottamiseksi, ja sen voi tehdä joko soittamalla numeroon 90-140427 tai lähettämällä alla olevan lipukkeen osoitteeseen Siviilipalvelusmiesliitto Sähköttäjänkatu 6, 00520 Helsinki.

Ilmoittaudun tammikuun 12. päivän koulutustilaisuuteen.

Nimi:
Osoite:

TEEKARISIVARIEN LEHTI

Jo toinen lehti ensi vuoden alussa täyttävältä Teekkarisivareilta on hyvä saavutus. Kakkosnumero ilmestyi marraskuussa(?), ja siinä on juttujen lisäksi sarjakuvia ja piirroksia. Jutuissa pohditaan mm., onko se sivarille vastenmielistä, että hän "hädän hetkellä" osaisi auttaa lähimmäistään, ja annetaan vastaus. Lisää Teekkarisivarien puuhista on toisaalla lehdessämme.

JYVÄRI

Otsikonnimistä lehteähän julkaistaan Jyväskylässä. Syyskuussa ilmestyi 5/84.

Puheenjohtaja Erkkä Eloranta kirjoittaa pääkirjoitussivullaan, että "No, ehkäpä meilläkin on jotain opittavaa jehovantodistajilta: pienikin ryhmä saa lainlaatijat ja maanpuolustajat polvilleen pitämällä sinnikkäästi ja yksituumaisesti kiinni vakaumuksestaan... Näinköhän JYSSIstäkin on kohta tuossa totaali kieltäytyjien seura..."

Sivarit on niin kauhean kehoja kun ne pitää kokouksiaan ja vaatii ja tuhlaa kallista aikaansa, ja sitten tulee jehovantodistajat, jotka vapauttaa itsensä asevelvollisuudesta. -Tällaista ajattelua eivät JYSSIssä tunnu kannattavan, voihan hallitukSELLA olla mielessään vanha kunnon hajoita ja hallitse.

20-sivuisessa lehdessä on muutamakin hyvin mielenkiintoista: Kerrotaan kuinka uusi sivarilaki syntyy, lehtileikkeitä, kerrotaan Rauhankirjastosta, esitetään sivariliiton vastalaki-esitys, kirjoitetaan rajoitetusta ydinsodasta, taktisista ydinaseista, ja lehden loppuun on koottu tapahtumakalenteri. Lisää juttua JYSSIstä toisaalla lehdessänne.

JYVÄRI 6/84 tuli taittopäivänä

Lehdessä kerrotaan mm, että lievävä tiukentamista on tapahtunut Tikkakosken lentoasemalla. Juttuun kirjoittaja arvelee, että tiukentamishojeet ovat tulleet työvoimaministeriöltä.

Pukupakko ja yöpymispakko ja toiskuntalaisten ottaminen joihinkin kohteisiin (nämä kun nukuvat tiiviisti palveluspai-kassaan, ja siis päivystävät) ovat huononnuksia.

Paljon muutakin materiaalia on mahtunut 20:een sivuun. Sen voi tilata (siis vuosikerran) maksamalla 30mk tilille ps TA 3450 21-7.

PENTTI LINKOLAA TIETENKIN

Ei mitään uutta hömppää vaan taattua ja luotettavaa. Ihmisen ja isänmaan puolesta -kirjanen kypillä kotiin. Klassikkoja, oli sellainen jo ensipainoksen ilmestyessä. Kypillä kotiin, tai konttiin.

SIVARIA HAETAAN OSASTOLÄÄKÄRIKSI

Nikelin sairaalan kuntainliitto hakee pätevää lääkäriä Kotkan kaupungin psykiatriseen sairaalaan.

Soita talousjohtaja Erkki Tanhualle tai ylilääkäri Michael Köckritzille, p. 952-81 022.

RAUHANASEMA

TILAA PAX ensi vuodeksi

sitä lehteä tulet tarvitsemaan toipuaksesi pahamaineisesta vuodesta 1984.
vain 50 markkaa Suomen Sadankomitealiton ps tilille 4641 34-2.

Svensk resumé

Inget nytt från ministergruppen, som planerar den nya civiltjänstgörarlagen, har hörts. Idenna andningspaus riktar vi våra blickar utåt. Detta nummer av "Sivari" är ett internationellt temanummer.

Representanter för civiltjänstgörarförbundet har deltagit i olika möten runt om i Europa. Ilpo Helén deltog i END-konventionen i Perugia, Italien i juli. END är en förkortning på European Nuclear Disarmament och uppkom efter att NATO 1979 gjorde beslutet att placera ut kryssnings- och Pershing II-robotar i Väst-Europa. END är ingen egentlig rörelse utan snarare ett initiativ som innehåller tre grundtankar. För det första strävar man till att få bort alla kärnvapen från Europa, "från Portugal till Polen". Speciellt riktar man sig mot NATO:s Pershing II- och kryssningsrobotar samt Warszawa-paktens SS-20-robotar. För det andra understryker man varje människas ansvar och rätt att på gräsrotsnivå verka för nedrustning. Den tredje grundtanken innebär oavhängighet från militärpakterna. För att konkretisera dessa tankar började man ordna internationella fredsmöten, s.k. END-konventioner. Den första hölls i Bryssel 1982, den andra följande år i Väst-Berlin och den tredje nu i år i Perugia.

På mötet i Perugia diskuterades fredsrörelsens situation och verksamhet nu när de första missilerna redan är utplacerade. Dessutom behandlades upprustningen och fredsrörelsen i Medelhavsområdet. Som tredje tema hade man dialog mellan olika länders fredsrörelser.

I Strassbourg hölls ett symposium om vapenvägrandet som mänsklig rättighet i oktober. Tom Lindahl och Soile Pohjonen deltog från förbundets sida.

Själv deltog undertecknade i Nordiskt Fredsforums kontakträds-möte i Stockholm i oktober.

I Norge förbereder man liksom i Finland en ny civiltjänstgörarlagen. Situation påminner i hög grad om den i Finland förutom att man i Norge inte i lika hög grad talar om en militarisering av tjänsten.

Finland har igen "utmärkt" sig som "rättsstat". FN:s kommitté för mänskliga rättigheter har nämligen begärt en förklaring av Finlands regering angående fallet Kurittu. Lassi Kurittu från

Jyväskylä hör till de (c. 30 personer) som fått en fängelse dom på 9 mån. för fortsatt vapenvägran, efter att prövningsnämnden inte godkänt civiltjänstgöringsansökan. Samtidigt har Amnesty International meddelat att de anser Raimo Välimäki vara åsiktsfånge. Välimäki avtjänar som bäst ett fängelsestraff på 10 mån. för fortsatt vapenvägran.

I Uleåborgs (liksom i många andra) militäredistrikt använder man en blankett för utfrågning av de som söker civiltjänst. Bland frågorna märks bl.a, "Har du haft något med polisen att göra?", "Varför vill du avtjäna din värnplikt på ett annorlunda sätt än dina kamrater?" och "När bekantade du dig första gången med tankar som berör din övertygelse?"

Civiltjänstgörarförbundets höstförbundsmöte hölls den 17-18.11 i Helsingfors. På mötet diskuterades bl.a. kommande verksamhet, civiltjänstgöringens framtid, den allmänna värnplikten, totalvägran och huruvida man borde ha köpt mera grönsaker och mindre korv till smörgåsarna åt mötesdeltagarna. Då man såsom stadgar-na föreskriver skulle välja nya styrelsemedlemmar uppkom en masskortslutning och följden blev ett smärre tekniskt misstag. För att repera detta sammankallas alla till ett extra förbundsmöte lördagen den 12 januari 1985 KL: 12. Plats: Helsingfors stads ungdomsutrymmen, Sanduddsgatan 9 B. Som enda stadgeenliga ärende behandlas väljandet av nya styrelsemedlemmar. I samband med mötet hålls ett skolningstillfälle för blivande civiltjänstgörare. Enligt arbetskraftsministeriets beslut (6319/06/79) kan civiltjänstgörare beviljas permission (HSL) för förbundsmöte. Dessutom får gratisresa användas för resa till mötesplatsen.

Tuula-Maria Ahonen har rest omkring och besökt lokala civiltjänstgörarorganisationer i Tammerfors, Träskända och Jyväskylä. Reportage om dess finns i tidningen.

Alla som känner skrivarlägan bränna outhärdigt inom sig uppmanas att bidra till en special civiltjänstgörartidning. Intresserade bedes kontakta: Juha Tuomikoski, Taitoniekantie 9 F 4, 40740 JYVÄSKYLÄ. Tel. 941-252211/2784.

Man planerar också att hålla ett civiltjänstgörarmöte nångång under vårvintern någonstans utanför huvudstadsregionen. Detta för att stärka verksamheten på det lokala planet.

Till sist vill jag ännu påpeka att Fredsstation-projektet be-

höver allt understöd som kan fås. (Postgiro 169 19-0). Mera information från Finlands Fredsförbund, Telegrafistgatan 6, 00520 Helsingfors. Tel. 90-141314.

Ja, det höll jag ju på att glömma totalt. General Jaakko Valtanen har fått tidningspressens guldmedalj år 1984. Gratulerar.

Thomas Hackman

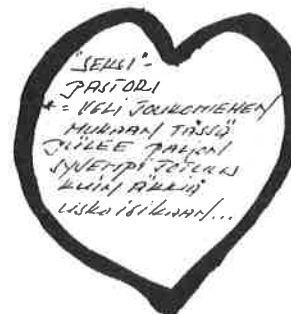
EROOTTISET — ILTAMAT

Helsingin Siviilipalvelusseura järjestää ensi vuoden puolella Eroottiset Iltamat. Toistaiseksi on olemassa vain nimi, jonka käyttämiseen Seija Wallius-Kokkonen on antanut luvan. Seija voi myös tulla juontamaan tilaisuutta, jos aika sopii.

Jos olet kiinnostunut suunnittelusta - kaikki on täydellisen avointa - ota yhteyttä Tuula-Maria Ahoseen, puh. 465 456.

ps. Naiset Rauhan Puolesta -ryhmä on myös mukana iltamien suunnittelussa.

"Rakastan sinua sivari" -nappi valmistuu viimeistään tilaisuuteen. (mutta todennäköisesti jo aiemminkin. Myös Liitto ottaa näitä nappeja myyntiin).

MYYTÄVÄNÄ:

- n:o 22— Maailman sosiaali- ja sotilasmenot 20,-
- n:o 23 Hibakushat kertovat 20,-
- n:o 24 Vilho Harjo Unilateralismi 15,-

KIRJAT

- Eikä ketään vastaan — puheenvuoroja rauhasta toim. Jukka Väyrynen 45,-
- Suomen asevientä, Rauhantalon työryhmäraportti 30,-
- Lapsi ja sota, toim. Marianne Kahner, David Pitt ja Ilkka Taipale 40,-
- Säteily ja ydinsota
- SIPRI:n julkaisu 30,-
- Viimeinen epidemia, toim. Ruth Adams ja Susan Cullen 30,-
- Kylmän sodan tuolla puolella, E.P. Thompsonin tekstejä, toim. Carl-Erik Skarp 20,-
- Gandhi — kirjoituksia
- toim. Eila Salomaa ja Jukka Viitanen 30,-
- Rauhantouluja (joulukirja nuotteineen) toim. Merja Hurri 50,-
- Atomisota vai rauha — maailma Albert Einsteinin silmin, toim. Eva Isaksson 20,-
- Siviilipalvelus — myönteinen vaihtoehto; Siviilipalveluksen käsikirja, toim. Jaakko Eilisaari 30,-
- Isänmaan ja ihmisen puolesta (Linkolan pamfletti) 10,-
- Mitä voimme tehdä — mielipiteitä rauhankasvatuksesta 15,-
- Mitä voimme tehdä — aamun-avauksia 15,-
- Morgonsamlingar för fred 30,-

UUTUJUUDET

- Rauhantouluja II 50,-
- Rauhantouluja I & II 75,-
- Voi hyvin tyttö pieni (Javén-Johansson) 30,-
- Hiroshiman lapset 30,-

ASEIDENRIISUNTAVIHKOT

- Vihkot n:o 1—21 koko nippu 50,-

UUTUJUUDET

- Rauha maan päällä — Unescon antologia 40,-
- Lev väl, flickbarn (Javén-Johansson) 35,-
- Fred i Norden — Rapport från den nordiska fredsrörelsens Sakerhets- och Nedrustningskonferens i Stockholm september 1983 15,-
- Åland — självstyrt demilitarisert område 15,-
- Växte till fred (Vappu Taipale) Frågor och svar om barn, krig och fred 40,-

RINTAMERKIT

- Rauhankirje, neula läpimittä 14 mm 7,-
- Rauhankirje, nappi läpimittä 25 mm 3,-
- Aseeton maailma — Suomi voi aloittaa nappi, läpimittä 37 mm 3,-
- Katkaistu kivääri hakakiinnitys 7,-
- Suomi rauhan edelläkävijäksi 5,-

JULISTEET

- Tuulen viemää - juliste, koko 60 x 42 cm 15,-
- "Mies tappaa — nainen synnyttää" neliväri juliste, koko 70 x 95 cm 15,-
- Ratsupatsas - juliste 10,-
- Pikkuisen epäsol. tasapaino 10,-
- Ronalilla pyyhkii hyvin 10,-
- Cova Cola, 10,-

POSTIKORTIT

- Peace on earth, 1-osainen 2,-
- " " " 2-osainen 3,-
- Hiroshiman kirsiikkakortti
- 1-osainen 2,-
- 2-osainen 3,-
- Maapallo (siteisiin kääritty maapallo) Lääkärien sosiaalinen vastuujärjestön kortti
- 2-osainen 3,-

- Children and war
- Henrik Tikkanen piirros 2,-
- Sadankomitean postikorttisarja 5 kpl 10,-
- Kortit erikseen:
- Rauhantoulu 2,-
- Tiimalasi 2,-
- Isensäpajastus 2,-
- Suomen lippu (rauhankirje keskellä) 2,-
- Itkevä klovni, koko 15x21sm 4,-
- Suomen Rauhantalon postikorttisarja
- 6 erilaista musta-valkokuvaava Rauhantalon toiminnasta koko sarja 10,-

MUUTA

- Kirjeensulkijamerkit (arkissa 50 merkkiä) 5,-
- Survival-suka käyttöohjeeseen 10,-
- Siviilipalvelutarra 1,-
- Helsingin Sadankomitean tarat, 5 erll. 1,-/kpl
- Ronalt, Cova Cola, Suomi katk. kiv. 1,-/kpl

Halutessasi tarkempia tietoja tuotteista, tilaa

□ Rauhankirjoja-esite, maksuton

Lähetykset toimitetaan postilaatikkoon. Tilatessa isompi erä myyntiin on laskutus jälkikäteen. Tilauksesi merkintäsi tuotteet.

nimi

osoite

Tilaukset osoitteella: Suomen Rauhantalon Sähköttäjänkatu 6 00520 Helsinki 52 p. 90-142915

Palautetta nimimerkille "Reservin sivari vm 80"

Hyvä, että olet tarttunut kynään edes nyt, sillä uusi esitys siviilipalvelun "kehittämiseksi" on todella tärkeä. Itse olen päässyt siviilipalvelukseen uskonnollisen vakaumuksen perusteella ja siksi eräät epäasiallisuudet kirjoituksessasi saivat puolestaan minut vääntämään tekstiä.

Minun mielestäni koko jako uskonnolliseen ja eettiseen vakaumukseen on turha ja vääristeleväkin. Sillä jos ja kun uskovainen päättää anoa siviilipalvelukseen, hänen päätöksensä on aina eettinen ratkaisu. Vaikka ratkaisu olisikin syntynyt uskonnollisen vakaumuksen pohjalta, sen vaikutukset ovat yksinomaan eettisiä. Siviili- ja asepalveluksen kohdalla kaikki uskonnolliset ratkaisut ovat myös eettisiä. Nykyisin kaltainen jaottelu on syntynyt aikana, jolloin siviilipalveluun hakutuvat uskovaiset olivat suurimmalta osaltaan luterilaiseen valtiokirkkoon kuulumattomia kuten esim. helluntailaiset.

Tänä päivänä aseista kieltäytyy myös monia luterilaisia, uskovaisia nuoria miehiä. He ovat sekä kirkolle että armeijalle kova pala. Kirkon oppien mukaan on armeija on Suomessa OK. Armeija taas tietää, että lutku-uskovaiset (lutku=lu-

terilainen) ovat hyvää ainesta miesten kouluun. He tottelevat niin kirkkoa kuin esivaltaakin silloin kun käsketään. Regimenttiopin mukaan valtio ja sen armeija ovat Jumalan säätämiä laitoksia ja siksi hyviä. Tämän vuoksi mm. minua haukuttiin tutkijalautakunnassa leipäpapiiksi ja vasta valitettuani oikeusministeriöön sain myönteisen päätöksen siviilipalvelukseen pääsystä. Monet muut jättävät valituksen väliin ja satuvat armeijan aseettomaan.

Niin että helppoa ei ole tämä touhu välttämättä uskovaisellekaan. Jehovan todistajat taasen haistattavat pitkät koko valtio-organisaatiolle. He eivät mene edes siviiriin vaan mieluummin vankilaan marttyyreiksi. Koska vankilat ovat muutenkin täynnä, niin heidät tullaan ehkä tulevaisuudessa armahtamaan kokonaan. Saa nähdä kuinka paljon Vartiotorni-seurain jäsenmäärä kasvaa uuden lain voimaantulua.

Taistelu siviilipalveluksen puolesta ja sen kehittäminen todelliseksi rauhantouluksi on meidän kaikkien yhteinen asia.

Matti Toivonen

NAISTEN RAUHANKALENTERI 1985

Perinteinen kalenteri, joka ilmestyy nyt jo neljännen kerran. Kierrelehtikalenteri pöytä- ja/tai "kassi"käyttöön. Koko on A5, ja siinä on mustavalkopainatus. Joka toiselle sivulle on painettu englanninkielinen kalenteriosa viikkoaukeamiksi, jokatoinen taas kuva tai runo ja tekstiä. 120 sivua. Hinta postikuluineen 33,- (toimistolta 30,-)

LASTEN RAUHANKALENTERI 1985

A3-kokoinen seinäkalenteri, jossa on erillinen kalenteriosa. Upea neliväripainatus, eri taiteilijoiden alkuperäispiirustuksia, joka kuvaan on Maria Laukka laatinut sopivan runon. Joulukuun kuva on samalla joulukalenteri! Hinta postikuluineen 55,- (toimistolta 50,-)

Lehden toimittivat Tuula-Maria Ahonen, Aulis Lehto, Matti Melander Juha Sointu, Jukka Viitanen ja Jouko Väänänen (vast.)

Julkaisija ja kustantaja on Suomen siviilipalvelusmiesliitto, Sähköttäjänkatu 6, 00520 Helsinki 52.

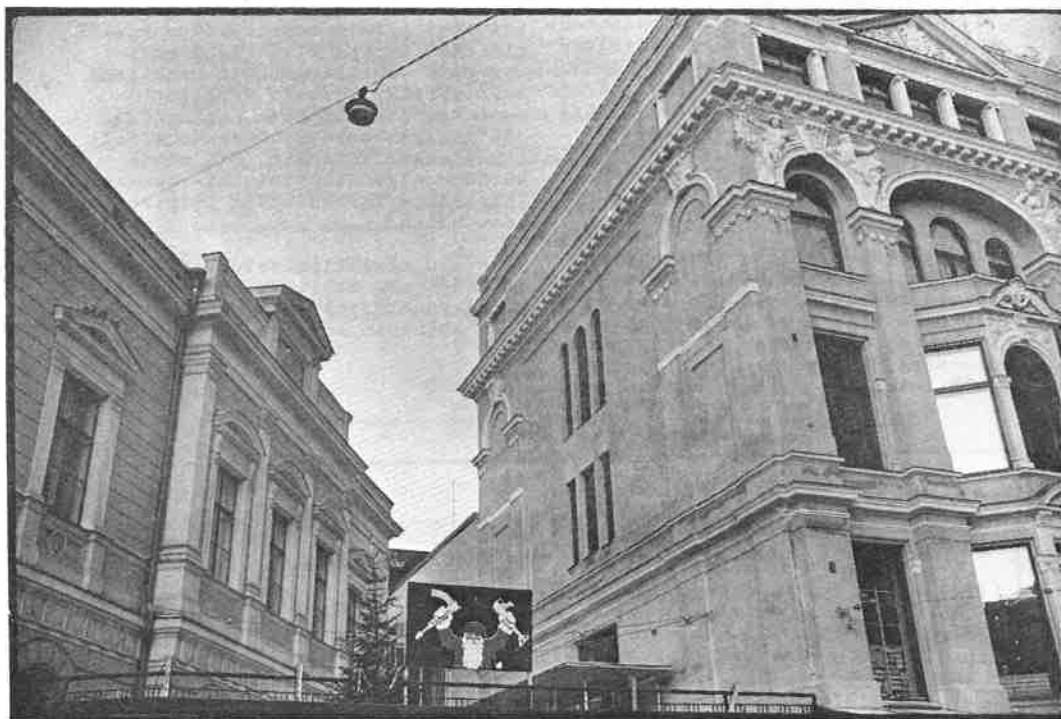
Lehti on Siviilipalvelusmiesliiton jäsenlehti. Se ilmestyy 6 kertaa vuodessa.

Liiton puhelinnumero: 90-140 427.

Liiton postisiirtotili: 750 54-1.

JOUKKOJULKAISU

Ellei vastaanottajaa
tavciteta, palautta-
kaa Siviilipalvelus-
miesliittoon,
Sähköttäjänkatu 6
00520 Helsinki 52

Paino: Invapaino, Helsinki 1984